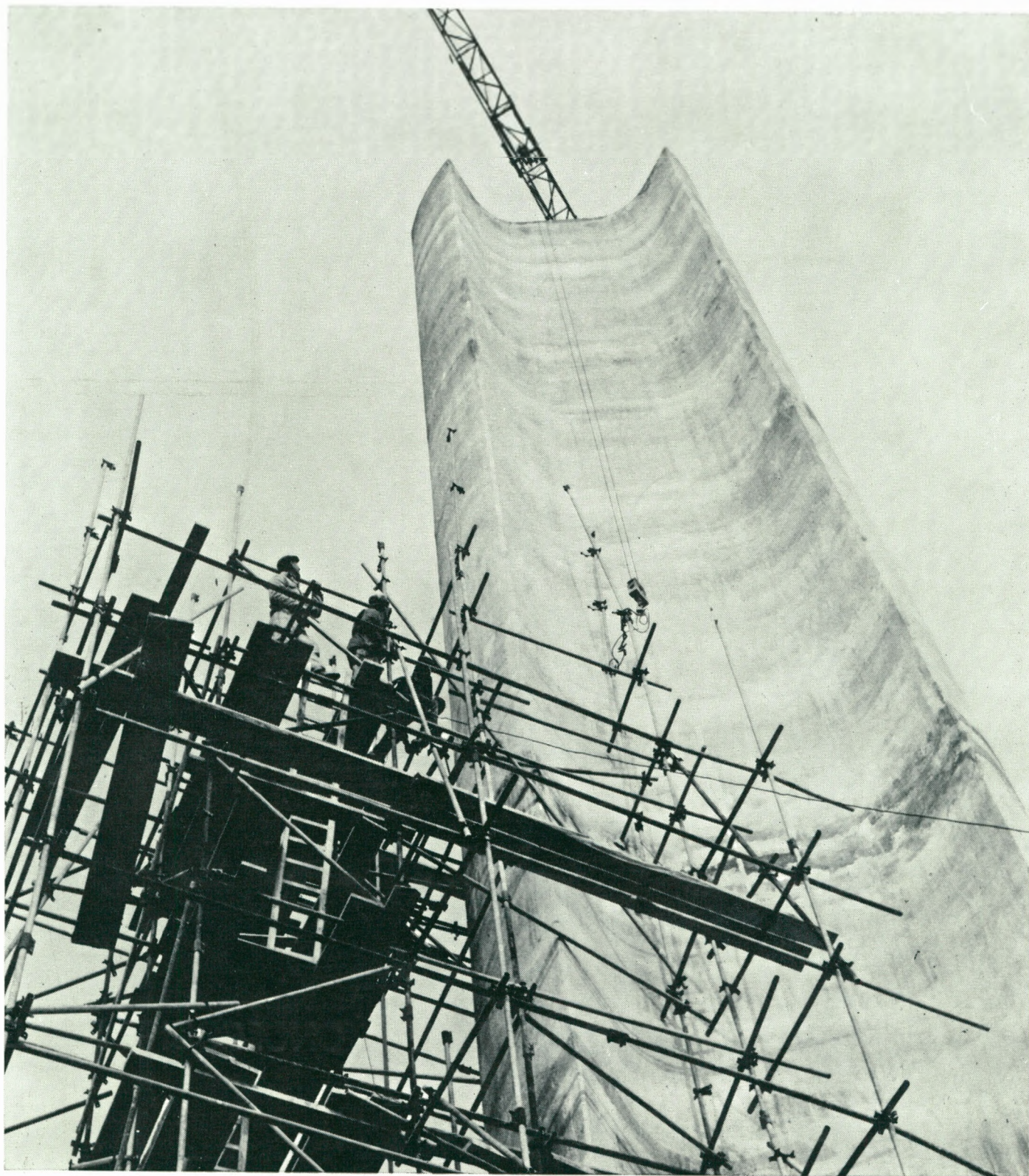

WEST-VLAANDEREN WERKT 3/1968

driemaandelijke uitgave
westvlaamse economische raad
10e jaargang 1968

WER

WEST-VLAANDEREN WERKT 3/1968

Driemaandelijke uitgave, 10^e jaargang 1968

Inhoud :

	89	Editoriaal : Motie inzake aardolie-aanvoer en de toegankelijkheid van ons land voor schepen met grote diepgang
J. VANDEWALLE	92	De economische conjunctuur in België
N. VANHOVE	95	De feestelijkheden in het licht van het toeristisch aanbod van de Belgische Kust
N. D'HET	100	De industrieterreinen te Veurne
	106	Bezoldigde tewerkstelling op 30 juni 1967 in West-Vlaanderen
	108	Spektrum
	118	West-Vlaanderen Werkt

Bij naamvermelding verschijnt de bijdrage onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

Beschermkomitee : Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Goeverneur.

De Heren J. Storme, L. Gillon, A. Loncke, P. Monballyu, H. De Fauw, A. Legein, Leden der Bestendige Deputatie.

Redaktiekomitee : De Heren L. Bockstaele, G. Declercq, P. Delafontaine, J. Pattyn, F. Van Damme, O. Vanneste.

Redaktiesekretaris : De Heer D. Sanders.

Redaktiesekretariaat en publiciteitsvoorwaarden : W.E.R., Dijver 7, Brugge.

Abonnement : 128 F (taks inbegrepen) — PRK. 976.57, W.E.R., Dijver 7, Brugge.

Verzamelmappen : Verzamelmappen zijn te verkrijgen bij Industriële Boekband Walley, P.V.B.A., Gen. Lemanstraat, 52/54, te Brugge, door storting van 40 fr. op PRK. 127.982 van Industriële Boekband Walley.

Foto voorpagina : L. Van Rafelghem, St.-Kruis — De Hallen - Kortrijk.

Lay-out : Boudewijn Delaere.

Drukkerij : Groeninghe, Kortrijk.

WER

WESTVLAAMSE EKONOMISCHE RAAD

Dijver 7, Brugge

Telefoon : 050/381.31

Postrekening 976.57

motie

een westvlaams standpunt betreffende de aardolie-aanvoer en de toegankelijkheid van ons land voor schepen met grote diepgang

Op initiatief van de Bestendige Deputatie van West-Vlaanderen ging te Brugge op 13 september een vergadering door onder voorzitterschap van Ridder P. van Outryve d'Ydewalle, Gouverneur van West-Vlaanderen, waarop alle Westvlaamse parlementairen, het Bureau van de Provinciale Raad van West-Vlaanderen, de Heren Burgemeesters van de Westvlaamse havensteden en de Raad van Beheer van de Westvlaamse Economische Raad waren uitgenodigd, teneinde overleg te plegen over het vraagstuk van de toegankelijkheid van ons land voor schepen van grote tonnemaat. Het vraagstuk werd ingeleid door Dr. Econ. O. Vanneste, directeur W.E.R.-W.E.S.

Sinds enkele weken wordt er immers in ons land bijzonder veel aandacht besteed aan de wijze waarop de petroleumraffinaderijen te Antwerpen zullen worden bevoorraad. De aanvoerkosten op Rotterdam komen immers goedkoper te liggen dan op Antwerpen. Het betreft hier ongetwijfeld een zeer belangrijk probleem dat niet enkel de raffinaderijen en de petrochemische bedrijven te Antwerpen aanbelangt, doch indirect de ganse nationale economie.

In het belang van deze nationale economie, en van de haven van Antwerpen in het bijzonder, lijkt het noodzakelijk alle vooroordelen uit de weg te ruimen en alle mogelijke oplossingen in overweging te nemen, nl. de pijpleiding Rotterdam-Antwerpen, de aanvoer met gedeeltelijk of volledig geladen supertankers op Zeebrugge, een eiland of beschermd watervlak in zee. Bij de keuze van een definitieve oplossing dient echter niet enkel rekening gehouden te worden met de olie-aanvoer, doch tevens (a) met de toenemende diepgang van ertsschepen, graanschepen en trans-oceaan containerschepen, (b) de toch noodzakelijk uit te voeren investeringen te Zeebrugge, (c) de zo groot mogelijke waaier inzake bevoorradingswijzen inzake olie en (d) de bijdrage tot het oplossen van de regionale problematiek.

Wanneer al deze elementen samen in overweging worden genomen biedt een oplossing op Zeebrugge gunstiger resultaten voor de nationale economie dan de verbinding van Antwerpen via een pijpleiding naar Rotterdam.

(a) De aanvoerkosten van olie te Antwerpen via pijpleiding uit Rotterdam zou volgens de promotors 149,5 F en volgens de stad Antwerpen 153,5 F per ton bedragen. Meerdere varianten van gedeeltelijk geladen schepen op Zeebrugge (met diepgang van 45 à 50 voet) en pijpleiding op Antwerpen bieden een goedkopere aanvoerwijze. Deze varianten vergen, op grond van een plan ontworpen door de administratieve diensten van de Maatschappij voor Brugsche Zeevaartinrichtingen, een investering van 4,5 miljard F. Ook andere voorstellen — die een nog grotere diepgang mogelijk maken en verzoenbaar zijn met het aangehaalde project — laten toe rechtstreeks te Zeebrugge aan te komen.

(b) De formule van gedeeltelijke lading op Zeebrugge wordt thans reeds met succes toegepast door de firma Texaco en dit na slechts beperkte verbeteringswerken. In de tijdspanne van enkele weken deden reeds 20 grote tankschepen, waarvan de grootste 107.600 dwt bedroeg, de haven van Zeebrugge aan met gedeeltelijke lading.

(c) De oplossingen op Zeebrugge zijn gebaseerd op een minimum diepgang tot de haven van 45 à 50 voet, hetgeen kan gerealiseerd worden. Daarenboven moet de haventoeegang in elk geval reeds voor de bestaande trafieken worden opgevoerd en dienen er verbeteringswerken aan de haven uitgevoerd en nieuwe kaaiterreinen geschapen te worden. Bijkomende investeringen — die de haven zouden toegankelijk maken voor schepen van minimum 45 à 50 voet — bieden een oplossing voor de petroleumaanvoer en tevens voor andere schepen van grote diepgang (ertsen, granen, container-trafiek) die dan de haven volgeladen zouden kunnen aandoen. De beperkte toegankelijkheid van de Schelde verplicht ons land immers ook voor de grote erts-, graan- en container-schepen een oplossing te vinden teneinde de konkurrentiële positie van onze industrie in de half-lange periode veilig te stellen.

(d) De tankers die een Belgische haven aandoen brengen financiële voordelen met zich via trafiek, bevoorrading, herstellingen enz.

(e) De oplossingen op Zeebrugge geven een grote waaier van havens die de grote schepen volgeladen kunnen ontvangen (Bantry-Bay, Milfordhaven, Rotterdam, Le Havre enz.). In geval de pijpleiding Rotterdam-Antwerpen wordt verkozen, is de bevoorrading uitsluitend afhankelijk van Rotterdam.

Meerdere berekende mogelijkheden via Zeebrugge zijn goedkoper dan elke andere mogelijke oplossing en bieden daarenboven het voordeel een Belgische oplossing te zijn. Inzake de verschillende mogelijkheden te Zeebrugge is de uitbouw van de haven aanleunend op het vasteland te verkiezen daar zij (a) het snelst kan uitgevoerd worden, (b) konkurrentieel is inzake aanvoerkosten van aardolie, (c) draaglijke investeringskosten vergt waarvan een groot deel ook zonder deze aanpassingen noodzakelijk zijn en (d) ook andere trafieken dan aardolie kan opvangen. De andere oplossingen (eiland en beschermd watervlak) geven het voordeel van volledig geladen schepen op te nemen en dienen eveneens dringend onderzocht te worden. De keuze Zeebrugge-vasteland heeft daarenboven het voordeel dat de investeringen een belangrijke aantrekkingsfaktor zullen worden voor de verdere industriële uitbouw van West-Vlaanderen.

De vergadering verzoekt op unanieme wijze de Belgische Regering

(a) slechts een nationale oplossing voor het vraagstuk van de aanvoer van aardolie en van goederen met schepen van grote tonnemaat na te streven, nl. te Zeebrugge ;

(b) onmiddellijk de nodige schikkingen te treffen om de toegankelijkheid van Zeebrugge te verbeteren daar zij toch noodwendig zijn voor de huidige haven en reeds een economische oplossing geven voor het huidige probleem van de aardolieaanvoer en de verruiming van de kaaiterreinen en

(c) de nodige schikkingen te treffen om de verbindingen van Zeebrugge met het binnenland via spoor, baan en water aan te passen.

Zij verzoekt dan ook de Regering dat de aangestelde expertencommissie de oplossing Zeebrugge grondig en prioritair zou bestuderen en dit rekening houdend met het multiplicatoreffect op de Belgische economie bij het uitrusten van Zeebrugge als diepzeehaven.

de economische conjunctuur in België ⁽¹⁾

Het is een open deur intrappen te wijzen op de internationale verbondenheid van de Belgische economie. Een gevolg van de grote afhankelijkheid van het buitenland is dan ook dat de economische conjunctuur in België in belangrijke mate de invloed ondergaat van de conjunctuur bij de afnemers van de Belgische producten. Dit verklaart waarom wij dit overzicht aanvangen met een schets van de economische conjunctuur in de belangrijke westerse landen.

De E.E.G. nam in 1967 63 % van de Belgische uitvoer voor zijn rekening ². Vooral belangrijk zijn Nederland, de Bondsrepubliek en Frankrijk met respectievelijk 21 %, 20 % en 18 % van de globale uitvoer. Italië komt op de laatste plaats met 4 %. Voor de conjunctuur in België zijn de vooruitzichten over de bedrijvigheid in de buurlanden dan ook van bijzonder gewicht.

Van de E.E.G.-landen is de Bondsrepubliek het enige waar de industriële produktie in 1967 gedaald was beneden het peil van het vorige jaar. Ook het bruto nationaal produkt was er licht gedaald. De recessie ruimde in het tweede halfjaar van 1967 de baan voor een herneming die echter tot heden op het niveau van de partikuliere vraag (verbruikers) aarzeland is gebleven. Nog niet lang geleden deed zich in de Bondsrepubliek het eerder uitzonderlijk verschijnsel voor dat de minister van economische zaken, Dr Schiller, de vakbonden aanmaande hoger looneisen te stellen. Uitzonderlijk is ook dat in dit land de gezagdragers zich ernstige zorgen maken over het bestendig overschot op de handelsbalans.

In Frankrijk heeft de industriële produktie, na stagnatie in 1967, tijdens het eerste kwartaal van dit jaar een forse stijging ondergaan. De herneming werd onderbroken door de grote staking in mei en juni zodat de deskundigen schatten dat het B.N.P. (Bruto Nationaal Produkt) dit jaar slechts zal stijgen met 3,5 % tegen 5 % vóór de staking en 4,4 % verleden jaar.

Een gevolg van de staking is dat de lonen gestegen zijn met ca 11 %. De vraag is of de loonstijging zal leiden tot prijsstijgingen of zal opgevangen worden door hogere produktie en inschakeling van de voorhanden ruime arbeidsreserve. Voor de handelspartners van Frankrijk is het verder zeer belangrijk of de afwijkingen van de vrijhandel (kontingentering van invoer van be-

paalde goederen o.m. textiel; exportsubsidies) waar-toe dit land zijn toevlucht nam, werkelijk van tijdelijke aard zullen zijn.

Een bijkomende onzekerheid is dat de meigebeurtenissen de positie van de Franse frank hebben verzwakt. Bepaalde kringen houden het niet voor onmogelijk dat de Franse regering naar het middel van de devaluatie zou grijpen om tot een evenwicht te komen in de economische verhoudingen tot het buitenland ³.

In Nederland is de expansie sinds het midden van 1967 krachtiger geworden. De expansie steunde in een belangrijke mate op de uitvoer. In de eerste vijf maanden van dit jaar steeg de uitvoer met 15 % en de invoer met 12 %.

Sinds enkele maanden bedraagt de werkloosheid minder dan het verleden jaar bereikte peil. Het aantal te begeven betrekkingen was op 1 juli jl. hoger dan verleden jaar.

De Nederlandse regering vreesde dat in de komende maanden de binnenlandse vraag uit de hand zou lopen. Haar voorstel om in het eerste halfjaar 1969 een loonstop door te voeren is echter gestruikeld over het verzet van de vakbonden.

De Verenigde Staten is ten gevolge van de in juni gestemde belastingsverhoging en de beperking van de stijging der federale uitgaven een periode van verminderde groei ingetreden. Het Britse weekblad 'The Economist' gewaagt zelfs van de mogelijkheid van een recessie tijdens de komende twaalf maanden ⁴. Dit pessimisme wordt niet door iedereen gedeeld.

Wat ook de toekomst brengt: langzame groei of recessie in de States, de meeste waarnemers stemmen er mede in dat de beperkende economische politiek van de Verenigde Staten de groei van de wereldhandel sterk zal drukken.

Het Verenigd Koninkrijk streeft ernaar om het deficit van de handelsbalans om te zetten in een overschot. Een gevolg voor België is dat op korte termijn de vooruitzichten voor de uitvoer niet gunstig zijn. Bij de beoordeling van de terugslag der in de Angelsaksische landen genomen deflatoire maatregelen mag echter niet

¹ Een woord van dank wens ik hier toe te voegen voor mijn kollega, de heer F. Van der Vorst, voor zijn nuttige suggesties.

² De gegevens betreffende de uitvoer hebben betrekking op de B.L.E.U.

³ Dit overzicht van de Franse economie kan vervolledigd worden met de bemerking dat de economie van de departementen Nord en Pas-de-Calais meer getroffen werd door de stagnatie dan de Franse economie in haar geheel. De herneming was ook minder uitgesproken in beide departementen.

⁴ 'The Economist' August 3, 1968: 'Does America Face Recession?'

vergeten worden dat de V.S.A. slechts 8 % en het Verenigd Koninkrijk 5 % van de Belgische uitvoer voor hun rekening nemen.

Belgische conjunctuur : uitgesproken herneming

De conjunctuurverzwakking die sedert 1964 het Belgisch bedrijfsleven kenmerkt werd in het najaar 1967 gevolgd door een geleidelijke opleving. Deze opleving heeft aan kracht gewonnen in de eerste helft van 1968. De her-

neming komt duidelijk tot uiting in de evolutie van de industriële bedrijvigheid.

Het op 28 juni 1968 door de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven uitgebrachte advies over de economische evolutie bevat de volgende tabel over de groei van het bruto nationaal produkt⁵.

⁵ Sinds het opstellen van deze tekst publiceerde het N.I.S. de groeiwet voor 1967; hij bedroeg 3,5 %, dit mede ten gevolge van enkele hier niet te ontlede buitengewone omstandigheden (N.V.D.R.).

Foto : L. Van Rafelghem.

	Groeivoet van het B.N.P. (konstante prijzen)	Bron
1964	6,9 %	N.I.S.
1965	3,5 %	—
1966	2,7 %	—
1967	2,0 à 2,5 %	C.R.B. raming
1968	3,5 à 4 %	—

Terwijl het groeiritme van de industriële nijverheid (excl. de bouwnijverheid) in 1967 verminderd was met ongeveer 1 % t.o.v. het vorig jaar bedroeg de toename in de eerste vijf maanden van dit jaar 5 %. De toename was het meest uitgesproken in de staalnijverheid en in de elektriciteitsproductie. In de spinnerijen werd geen vooruitgang geboekt. Een daling deed zich voor in de bouw van gebouwen en in de steenkolennijverheid. In deze laatste bedrijfstak is de achteruitgang echter van structurele aard.

De bouwnijverheid in zijn geheel is in het eerste halfjaar gekenmerkt door een daling der bedrijvigheid. Dit is het gevolg van het feit dat de belangrijke toename van de openbare werken niet opweegt tegen de daling van de woningbouw, meer in het bijzonder de sociale woningbouw⁶. Het blijft een vraag of de recent genomen maatregelen om de woningbouw aan te moedigen nog dit jaar merkbaar zullen zijn. Het is mogelijk dat ingrijpende maatregelen nodig zijn om het tij te keren.

Gegevens over de bestellingen zijn in de Belgische economie eerder schaars. Zij verstrekken echter een aanduiding over de toekomstige evolutie van het bedrijfsleven.

Een gunstig teken is ongetwijfeld dat het indexcijfer van de bestellingen in de metaalverwerkende nijverheid (Fabrimetal) in de eerste vijf maanden van dit jaar aan courante prijzen 17 % hoger is dan in de overeenkomstige periode van verleden jaar.

Een opvallend kenmerk van de huidige evolutie is dat de herneming in België nog niet duidelijk tot het niveau der tewerkstelling is doorgedrongen. Sinds januari jl. is er een daling ingetreden van het aantal volledige werklozen doch deze daling is vrij beperkt. Volgens de telling van de Rijksdienst voor tewerkstelling op 30 juni jl. bedroeg het aantal vergoede volledige werklozen op dit ogenblik 103.023 personen, dit is 17.567 of 20 % meer dan op einde juni 1967. In vergelijking met einde juni 1964, het jaar dat de hoogconjunctuur een hoogtepunt bereikte, is de werkloosheid verdubbeld. Het aandeel van de werklozen bereikt thans 4,8 % van de loontrekkenden.

⁶ In het reeds geciteerde advies van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven spreekt de Bedrijfsraad voor het Bouwbedrijf de verwachting uit dat het gebouwde volume in 1968 10 % lager zou kunnen zijn dan in 1967.

Een aspect van de werkloosheid dat de aandacht op-eist is dat in vergelijking met 1964 de werkloosheid thans bepaalde provincies meer treft.

Einde juni 1968 bedroeg het aandeel van de vergoede volledig werkloze mannen in het geheel der weddetrekkende mannen voor het land 4,5 %. De verhouding in Henegouwen bedroeg 5,1 %, in Luik 7,5 % en in Limburg 6,2 % (West-Vlaanderen 4,2 %). In 1964 was de regionale spreiding van de werkloosheid veel geringer. Op dit ogenblik bedroeg de hoogste verhouding 3,2 % in Oost-Vlaanderen t.o.v. een nationaal gemiddelde van 2,5 %.

Wat de vrouwelijke werklozen betreft waren de regionale verschillen nog groter.

De regionale verschillen in de werkloosheid zijn een verschijnsel dat zich ook in Nederland en Frankrijk voordoet en ook in deze landen wordt uitgezien naar middelen om de tewerkstelling in de probleemgebieden te vermeerderen.

De Belgische buitenlandse handel gaf in de eerste vijf maanden van dit jaar blijk van grote expansie. In vergelijking met de korresponderende periode van verleden jaar is de invoer toegenomen met 14,8 % en de uitvoer met 13,3 %; zelfs in de hypothese dat dit hoge groeiritme afzwakt mag verwacht worden dat de uitvoer in 1968 met circa 10 % zal stijgen wat het dubbele is van de aangroei in 1967 (5 %).

In de conjunkturanalyses wordt algemeen onderstreept dat de herneming van het Belgische bedrijfsleven in belangrijke mate steun vond in de toename van de uitvoer. Indien de herneming verder aan intensiteit wint in Nederland en in de Bondsrepubliek, onze voornaamste handelspartners, dan zal het Belgische bedrijfsleven daar bijzonder door gesteund worden. De toekomst van de uitvoer naar Frankrijk is op dit ogenblik iets onzekerder. Het is echter niet uitgesloten dat de belangrijke stijging van de binnenlandse vraag in dit land een stijging van de invoer medebrengt als de beschermingsmaatregelen op 1 januari 1969 vervallen.

De vooruitzichten voor de uitvoer naar de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk zijn minder gunstig. Er mag echter niet vergeten worden dat het aandeel van beide angelsaksische landen in het Belgisch handelsverkeer veel geringer is dan het aandeel van onze buurlanden. Het grootste gevaar is hier niet de directe terugslag op de Belgische uitvoer doch de indirecte beïnvloeding door een vermindering van de groei der wereldhandel als gevolg van de deflatoire maatregelen in beide genoemde landen.

Om dit kort overzicht van de economische conjunctuur te besluiten kan men samenvattend zeggen dat de economische conjunctuur in België een spel is van licht en schaduw waar de lichtzijde echter overheerst.

de feestelijkheden in het licht van het toeristisch aanbod van de belgische kust

In het kader van het toeristisch-ekonomisch onderzoek van het Westvlaams Ekonomisch Studiebureau werd in het jongste jaar bijzondere aandacht geschonken aan de feestelijkheden aan de Belgische kust¹. Deze bijzondere aandacht was voornamelijk door drie motieven ingegeven. Een eerste reden dient gezocht in de omvangrijke bedragen die ieder jaar door elk van de kustgemeenten worden besteed aan het opzetten van het feestprogramma. Voor 1966 mag dit bedrag op 25 miljoen fr. worden geraamd waartegenover praktisch geen inkomsten staan. Het lijkt dan ook van belang te achterhalen in welke mate de vakantiegangers tevreden zijn met de geboden festiviteiten. De gemeenten beschikken terzake over geen enkel houvast. Als direkte aanleiding voor een bijzonder onderzoek ten aanzien van de festiviteiten golden nochtans de vele discussies die tijdens de jongste jaren zijn gerezen omtrent de noodzakelijkheid en de aard van de feestelijkheden die in de badplaatsen worden op touw gezet. Tenslotte is het bijzonder interessant de suggesties van de vakantiegangers te kennen omdat deze veelal nieuwe perspectieven bieden, konform aan de verlangens.

Teneinde dit onderzoek uit te voeren werd een diepgaande enquête uitgevoerd bij de verblijftoeristen van de kustgemeenten. In het totaal werden 2.500 vakantiegangers geïnterviewd².

In dit artikel willen wij voornamelijk het accent leggen op drie punten:

1. De belangstellingsgraad voor de feestelijkheden
2. De deelnemingsgraad aan de feestelijkheden
3. De wensen van de vakantiegangers

1. De belangstellingsgraad

De belangstelling voor de diverse feestelijkheden kan worden bepaald aan de hand van verschillende benaderingswijzen. Hierop komen wij niet terug. We beperken ons tot twee noties, namelijk de prioriteitsgraad en de belangstellingsgraad³. De onderlinge prioriteits- en be-

langstellingsgraad van de verschillende feestelijkheden is opgenomen in tabel 1. Vooraf zij echter vermeld dat elk van de 27 weerhouden feestelijkheden minimaal 40 % belangstellenden sensu stricto noteert. De graad van belangstelling is hiermede echter niet bepaald. Het aandeel van de belangstelling sensu stricto varieert van 40 % tot 84 %.

De twee bovengenoemde benaderingsmethoden, twee synthesebenaderingen, sluiten nauw bij elkaar aan en stemmen in hoge mate overeen met de belangstelling sensu stricto. De strandspelen, het vuurwerk en de vliegemonstraties komen als de meest geliefde festiviteiten naar voren. De muzikale showprogramma's, de zwemwedstrijden, de voetbalwedstrijden en ruitersporttoernooien kunnen eveneens op een relatief grote belangstelling vanwege de vakantiegangers bogen en genieten prioriteit op de overige feestelijkheden.

Onder de festiviteiten die slechts een geringe belangstelling wegdragen, dienen de toeristische rally's, de processies en de beiaardconcerten vermeld. Twee andere programma's, wandelconcerten en volksbal, die vele programma's vullen, zijn onderaan de lijst terug te vinden.

De kulturele activiteiten nemen een middenpositie in, hetgeen erop wijst dat de feestelijkheden met een kultureel karakter hun plaats en ook hun betekenis hebben verkregen in het geheel van de ontspanning.

Verder moet worden onderstreept dat de belangstelling niet enkel groot is — alleen reeds omwille van het ambiance scheppend karakter — doch tevens zeer uiteenlopend. Deze diversiteit is wellicht het gevolg van de zeer heterogene samenstelling van de klanten met betrekking tot de behoeften inzake feestelijkheden.

³ **Prioriteitsgraad:** Aan de vijf feestelijkheden waarvoor het meest belangstelling bestaat, werd een aantal punten toegekend in functie van de uitgebrachte volgorde van belangstelling. Aan de festiviteit waarvoor de grootste interesse aanwezig is, werden 5 punten toegekend om zo af te dalen tot 1 punt voor de vijfde festiviteit in rangorde. Voor elke festiviteit wordt het aantal bekomen punten uitgedeeld tegenover het totaal aantal punten.

Belangstellingsgraad: houdt een uitwerking in van de prioriteitsgraad. Aan de festiviteiten die een prioriteit genieten werd de eigenlijke graad van belangstelling afgemeten. De festiviteit die zeer veel belangstelling geniet krijgt 5 punten, de festiviteit met veel belangstelling 3 punten en de festiviteit met matige belangstellingsgraad 1 punt. Zoals voor de prioriteitsgraad wordt het aantal punten die elke festiviteit totaaliseert, uitgedrukt in verhouding tot het totaal aantal punten.

¹ W.E.S.: 'De houding van de vakantiegangers tegenover de feestelijkheden aan de Belgische kust', Rapport Toeristisch-Ekonomisch Onderzoek, nr 30, 1968.

² Voor de methodologische beschouwingen wordt verwezen naar het studierapport.

1. — De globale belangstelling voor de diverse festiviteiten per benaderingswijze, W.E.S.-enquête, 1967

Op basis van prioriteitsgraad		Op basis van belangstellingsgraad	
Aard	Aan-deel	Aard	Aan-deel
Strandspelen	6,4	Vuurwerk	6,0
Vuurwerk	5,8	Strandspelen	5,5
Voetbal	5,7	Vliegdemonstratie	5,1
Vliegdemonstratie	5,4	Muzikale show	4,9
Zwemwedstrijd	5,3	Zwemwedstrijd	4,5
Ruiterstornooi	4,9	Volksdans	4,4
Muzikale show	4,6	Voetbal	4,1
Tentoonstelling	4,2	Ruiterstornooi	
Zeilwedstrijd	4,2	Turn- en balletfeest	4,0
Tennistornooi	4,2	Zeilwedstrijd	
Stoet of cavalcade	4,1	Zeewijding	3,9
Wielervedstrijd	4,0	Stoet of cavalcade	
Paardenrennen	4,0	Paardenrennen	3,8
Turn- en balletfeest	4,0	Toneel	3,6
Zeewijding	3,7	Concert in open lucht	3,6
Volksdans	3,7	Atletiek	3,5
Atletiek	3,4	Tennistornooi	3,4
Toneel	3,3	Tentoonstelling	3,2
Wandelconcert	2,8	Wielervedstrijd	3,2
Militair défilé	2,7	Militair défilé	3,2
Concert in openlucht	2,7	Wandelconcert	3,3
Modeshow	2,6	Modeshow	3,0
Concert in een zaal	2,3	Volksbal	2,9
Volksbal	2,0	Concert in een zaal	2,5
Toeristische rally	1,4	Toeristische rally	2,2
Processie	1,1	Processie	2,0
Beiaardconcert	0,8	Beiaardconcert	2,0
	100		100

Spijt de grote belangstelling, beduidt zulks niet dat de keuze van de badplaats geschiedt in functie van de feestelijkheden ter plaatse. Dit was slechts het geval voor hoogstens 6 % van de ondervraagden. Dit aandeel loopt wel hoger op te Blankenberge (8%), Knokke (9 %) en vooral te Oostende (16 %). Het betreft hier de drie meest stedelijke badplaatsen waar het aantal feestelijkheden niet enkel groot is doch tevens uiterst gediversifieerd.

Dit kan enigszins tegenstrijdig klinken met de grote belangstelling voor de feestelijkheden. Hierbij kan men onmiddellijk inbrengen dat de feestelijkheden slechts een element van het aanbod uitmaken en dat er in elke

badplaats feestelijkheden worden georganiseerd. Daarenboven kan de vakantieganger zich zeer gemakkelijk verplaatsen; 58 % van de ondervraagden beschikte aan de kust over een wagen.

2. De deelnemingsgraad

Teneinde aan de feestelijkheden te kunnen deelnemen moet de vakantieganger in de eerste plaats geïnformeerd zijn. Deze informatiegraad bereikt 53 %. Dit houdt in dat de vakantiegangers eerder matig op de hoogte zijn inzake de geprogrammeerde feestelijkheden. De informatiegraad wijkt wel af van festiviteit tot festiviteit. Voor sommige feestelijkheden valt de informatie echter samen met de eigenlijke uitvoering.

Vormt de informatie, hoe dan ook, een conditio sine qua non voor de eigenlijke deelname, niet alle geïnformeerden participeren. Niettemin participeerde 48 % van degenen die ingelicht waren. Dit getuigt van een zeer goede deelname. Uiteraard is deze deelnemingsgraad niet voor alle feestelijkheden even groot. In deze zin zal het niemand verwonderen dat de effectieve participatiegraad het grootst is voor de openluchtmanifestaties zoals stoeten, processies, vuurwerk en wandelconcerten.

Aan degenen die niet geïnformeerd waren, werd de vraag gesteld of ze zouden hebben deelgenomen indien ze op de hoogte waren geweest. De mogelijke participatiegraad onder deze vakantiegangers ligt ook vrij hoog namelijk 43 %. Dit sluit meteen in dat er onder de niet-geïnformeerden nog een belangrijke markt schuilt voor de festiviteiten die in de badplaatsen worden opgezet.

Belangrijk is nu de vraag of er een verband waarneembaar is tussen de belangstellingsgraad en de participatiegraad. Enkele toevalligheden niet te na gesproken, kan men stellen dat dit verband inderdaad zeer groot is. Naarmate de vakantiegangers meer gaan houden van een bepaalde feestelijkheid neemt de participatiegraad ook toe.

Welke zijn nu de redenen die de geïnformeerde niet-deelnemers weerhouden deel te nemen aan de feestelijkheden? De motivatie van de niet-deelnemers onder de geïnformeerden is voornamelijk terug te brengen tot een gebrek aan belangstelling (39 %), andere activiteiten (29 %) en kinderen (11 %). Hieruit kan men afleiden dat in doorsnee slechts 15 % van de vakantiegangers geen belangstelling heeft voor de festiviteiten. Dit onderstreept de betekenis van de festiviteiten in de badplaatsen.

Ofschoon het onderzoek zich toespitst op 64 festiviteiten die ter plaatse worden opgezet, werd ook aandacht geschonken aan de deelnemingsgraad aan festiviteiten

2 — De participatiegraad per festiviteitengroep, W.E.S.-enquête, 1967

Festiviteitengroep	Effectieve participatie			Potentiële participatie		Totale mogelijke participatie		Aantal in aanmerking komende vakantiegangers
	Aantal	Verhouding tot aantal geïnformeerden	Verhouding tot aantal in aanmerking komende vakantiegangers	Aantal	Verhouding tot aantal niet-geïnformeerden	Aantal	Verhouding tot aantal in aanmerking komende vakantiegangers	
Show (7) (a)	234	41,3	23,4	187	42,9	421	42,0	1.002
Dansfeest (4)	130	52,0	28,1	86	40,6	216	46,8	462
Vuurwerk (3)	192	75,9	57,0	44	52,4	224	66,5	337
Turn- en balletfeest (5)	246	58,9	37,0	128	51,8	374	56,2	665
Sport (9)	196	33,2	15,6	247	37,1	443	35,2	1.260
Wandelconcert (7)	283	62,2	30,1	214	44,1	497	52,9	940
Openluchtconcert (3)	21	30,0	4,3	124	29,7	145	29,8	487
Kulturele manifestaties (11)	355	42,4	22,0	320	41,1	675	41,8	1.615
Stoeten en processies (3)	292	77,0	59,0	92	79,3	364	73,5	495
Totaal	1.949	51,0	26,8	1.442	41,9	3.359	46,2	7.263

(a) Het cijfer achter de festiviteitengroep duidt het aantal in aanmerking genomen festiviteiten aan. Deze festiviteitengroepen vertegenwoordigen in het totaal 52 op de 64 enquêtegevallen.

in andere badplaatsen dan deze waarin de vakantieganger zijn intrek heeft genomen. Spijts de vrij grote mobiliteit van de vakantiegangers, is het opvallend dat slechts 10 % van de ondervraagden participeerde aan een festiviteit in een andere badplaats. Dit gemiddelde geldt niet voor alle beroepsklassen. De studenten (16 %) en de meer intellectuele beroepsklassen (14 %) vertonen een hogere deelnemingsgraad aan de feestelijkheden in andere badplaatsen. Naar verhouding is de participatie van de kustvakantiegangers aan de feestelijkheden te Brugge veel intenser.

3. De wensen van de vakantiegangers

Twee groepen suggesties vergen een speciale aandacht. De eerste betreft de aard van de feestelijkheden terwijl de tweede groep direkt verband houdt met de kinderen.

A. Suggesties inzake de aard van de feestelijkheden

De suggesties in verband met de sport treden duidelijk vooraan; 38 % van de wensen zijn tot deze categorie te herleiden (zie tabel 3). In deze groep sport-suggesties primeert het verlangen tot actieve deelname aan de sport (41 %). Dit aandeel houdt ongetwijfeld een beleidsindicatie in. Hierop wordt in het algemeen besluit teruggekomen.

3. — Suggesties in verband met de aard van de feestelijkheden, W.E.S.-enquête, 1967.

Aard	Aantal	%
Sport	421	38
Muziek	233	21
Kulturele manifestaties	101	9
Volksfestiviteiten	184	17
Allerlei andere festiviteiten	55	5
Opmerkingen inzake festiviteiten	112	10
Totaal	1.106	100

Het bijwonen van sportmanifestaties valt blijkbaar ook in de smaak van vele vakantiegangers. Naast de sport-activiteiten — actieve en positieve — treedt de categorie van meer muzikale festiviteiten naar voren. De voorstellen van deze groep zijn zeer uiteenlopend en gedeeltelijk tegengesteld. Toch kan men er uit afleiden dat de muzikale show wordt geapprecieerd terwijl er tevens een belangstelling bestaat voor de wandelconcerten en concerten in open lucht voor zover deze aantrekkelijk en stijlvol zijn. Het aantal suggesties op het vlak van de kulturele manifestaties getuigt van een reële belangstelling; deze laatste gaat vooral in de richting

van tentoonstellingen en toneel. In verband met de volkse manifestaties komen de aanbevelingen inzake volksdans en folklóre vooraan.

B. Suggesties inzake festiviteiten voor kinderen

Deze groep suggesties is opdeelbaar in drie groepen, respektievelijk gewijd aan de strandspelen, de festiviteiten voor kinderen en de feestelijkheden voor de jeugd tussen 15 à 20 jaar. In het totaal werden 601 suggesties uitgebracht. De eerste groep wordt het meest beklemtoond. Hierbij is een dubbele ondertoon te onderkennen, te weten de vraag naar meer strandspelen en, ofschoon in mindere mate, het voorzien van speelmateriaal in de speeltuinen.

Niettegenstaande de andere suggesties inzake kinderen zeer verscheiden zijn, dient één verlangen inzonder onderstreept. Er wordt bijzonder sterk aangedrongen voor meer georganiseerde spelen voor kinderen. Dit houdt het ter beschikking stellen van monitors in. Deze vrij veel voorkomende aanbeveling kan worden doorgetrokken tot de jeugd van 15 à 20 jaar waarvoor aan de Belgische kust in de direkt niet-kommerciële sektor vrij weinig wordt ondernomen.

4. Besluiten en aanbevelingen

1. Een viertal algemene factoren drukken hun stempel op de houding tegenover de feestelijkheden. Deze factoren zijn : het familiaal karakter van de Belgische kust, het traditioneel karakter van de Belgische cliënteel (slechts 13 % van de ondervraagde verblijftoeristen verbleef voorheen niet aan de kust), de mobiliteit van de vakantieganger en de enorme financiële inspanningen die de toeristische gemeenten zich moeten getroosten bij het organiseren van de feestelijkheden. Dit wil zeggen dat hiermede dient rekening gehouden bij de programmatie.

2. De eerste aanbeveling is van algemene aard ; zij vormt niettemin een basisvoorwaarde bij het opzetten van de programma's. Bij het samenstellen van het feestprogramma zijn de aard van de cliënteel, de grondbehoeften van de vakantieganger en de symboolwaarde die de badplaats heeft, van grote betekenis. Tot op heden wordt terzake al te empirisch tewerk gegaan. De uitzonderingen bevestigen de regel. Inzake de grondbehoeften dient vooral ingehaakt op de grondbehoeften familie, gezondheid en fysische en psychologische rust, drie elementen die de natuurlijke vokatie van de Belgische kust uitmaken.

3. Niet enkel heeft de eigen klantenstructuur zijn betekenis ; ook de programma's en de timing van de buurgemeenten zijn van belang. Algemeen kan men stellen

dat een verregaande koördinatie met de buurgemeenten zich opdringt en dit zowel voor de feestelijkheden met een lokaal karakter als de feestelijkheden met een gewestelijke of boven-gewestelijke uitstraling. Ten aanzien van de feestelijkheden met een bovengewestelijk karakter is overleg op provinciaal vlak geboden.

De koördinatie hoeft zich niet te beperken tot het opstellen van de programma's doch dient ook doorgevoerd op het vlak van de informatie. Het is aangewezen dat de feestelijkheden met een gewestelijk karakter in elke badplaats worden bekend gemaakt. Dit zou uiteindelijk elke kustgemeente ten goede komen en de aanbodkracht van de Belgische kust verhogen. Voor de topfeestelijkheden is een zekere specialisatie per badplaats wenselijk. Daarenboven moet het programma inzake topfeestelijkheden reeds worden voorbereid onmiddellijk na het verlopen seizoen teneinde deze in het geheel van de publiciteit in te schakelen.

4. Bijzondere aandacht vergt het kind met zijn voorliefde voor strandspelen, vuurwerk, stoeten, enz. Het vergroten van de infrastructuur van de speeltuinen alsmede het inzetten van monitors voor georganiseerde spelen en sportactiviteiten voor kinderen zou de algemene voldoening wegdragen.

De koïncidentie tussen toerisme en kultuur — beide worden bedreven tijdens de vrije tijd en tijdens de vakantietijd is men meer ontvankelijk voor kultuur — samen met de belangstelling die de vakantieganger reeds betoont voor kulturele activiteiten, moeten ertoe aanzetten in de toekomst hieraan nog meer aandacht te schenken⁴. Toerisme is inderdaad, zoals A. Haulot, Commissaris-Generaal voor Toerisme het uitdrukt, een uitstekend hulpmiddel om de kultuur te ontdekken.

5. Er is evenwel niet enkel koïncidentie tussen toerisme en kultuur doch ook tussen toerisme en sport. Deze koïncidentie en de vele bovenvermelde suggesties vanwege de vakantiegangers leiden tot drie aanbevelingen :

- scheppen van gelegenheid tot actieve sportbeoefening voor kinderen, de jeugd en de volwassenen ;
- het stimuleren van de sportinfrastructuur in de kustgemeenten o.m. onder de vorm van watersport en sportvelden ;
- deze sportbeoefening dient voor een groot gedeelte georganiseerd te worden op de gemeentelijke sportvelden. Het woord « organiseren » houdt het inzetten van monitors in. Deze laatste hebben zeker evenveel betekenis als het ter beschikking stellen van een sportveld.

⁴ Ch. F. Nothomb : 'Toerisme en kultuur' in 'Het toerisme een nieuwe sociale dimensie', C.E.P.E.S.S.-documenten, nr 5, 1967.

Foto : Archief Westtoerisme

6. Onmiddellijk wordt het probleem gesteld van de financiële weerslag van het inzetten van monitors en het organiseren van de feestelijkheden in het algemeen budget van de kustgemeenten. Hierbij rijzen drie bedenkingen :

- a) De feestelijkheden dragen de belangstelling weg van de vakantieganger en vormen een essentieel onderdeel van het aanbod.
- b) De vakantieganger draagt zelf zeer weinig bij inzake de financiering van de feestelijkheden.
- c) Vermits door de Belgische bevolking jaarlijks 1,3 miljoen vakanties aan de Belgische kust worden doorgebracht en rekening houdend met de koïncidentie van toerisme, enerzijds, en cultuur en sport, anderzijds, verricht de Belgische kust een nationale taak op het vlak van de beoefening van cultuur en sport⁵. Het komt dan ook als redelijk voor dat het departement dat cultuur en sport in zijn bevoegdheid heeft, aan de kustgemeenten en de toeristische gemeenten in het algemeen, ruimere middelen ter beschikking stelt.

7. Het kan niet worden ontkend dat de jeugd eerder weinig wordt bedacht bij het organiseren van de feestelijkheden. Nochtans heeft deze jeugd veelal een invloed op de keuze van het vakantie-oord. De gelegenheid tot

sportbeoefening kan hieraan verhelpen ; nochtans zal dit dienen aangevuld door andere elementen : sport en spel, creatief werk, fiets- en wandeltochten, kontakten tussen de jeugd van de verschillende landen enz.

8. Dikwijls wordt aangedrongen op feestelijkheden met een hogere standing. Hierbij wordt onmiddellijk gedacht aan wandelconcerten ; zij vormen veelal de exponent van een soms te laag niveau. Het zou nochtans verkeerd zijn de wandelconcerten uit de feestprogramma's te weren ; integendeel zij dragen nog steeds de belangstelling weg van vele vakantiegangers en zijn bijzonder ambiance-scheppend. Nochtans dienen de wandelconcerten stijlvoller en meer gedisciplineerd te verlopen. Het succes dat bepaalde stijlvolle groepen genieten getuigt van de aantrekkelijkheid.

Hiermede is de reeks van de suggesties niet afgesloten. In het studierapport gewijd aan de feestelijkheden wordt hierop veel uitvoeriger ingegaan. Een punt lijkt echter nog van bijzondere betekenis. De realisatie van het objectief tot grotere spreiding van het toeristisch seizoen is gedeeltelijk afhankelijk van een betere spreiding van de feestelijkheden over de seizoenmaanden. Het feit dat de feestelijkheden ambiancescheppend werken en dat gebrek aan sfeer juist aan de maanden juni en september wordt verweten, moet een aansporing zijn tot grotere spreiding van de feestelijkheden.

⁵ W.E.S. : Het vakantiepatroon en de toeristische bestedingen van de Belgische bevolking, Brugge 1968.

de industrieterreinen te veurne

Veurne, tekort aan industriële werkgelegenheid

Veurne, een verstedelijkt centrum in een overwegend agrarisch gebied, op 8 km van de Franse grens en 5 km van de Belgische kust, vervult traditioneel een bijzondere rol als verzorgingskern in de Noord-Westhoek van ons land.

Deze rol wordt nu echter mee opgenomen door enkele badplaatsen aan de Westkust. Toch blijft Veurne de voornaamste verzorgingskern voor de zuidelijke gemeenten van het arrondissement, waarvan het de hoofdplaats is.

Naast deze verzorgingsfunctie had Veurne reeds zeer vroeg ook een belang als nijverheids- en tewerkstellingscentrum. In de vijftiende eeuw had de lakenweverij er ingang gevonden, en later de saainijverheid. Door zijn ligging als grensgebied kende Veurne echter een zeer wisselvallige geschiedenis, afwisselend onder Frans, Spaans, Oostenrijks of Nederlands beheer. Hierdoor werd de nijverheidsbeweging die in de vijftiende eeuw werd ingezet geremd. Daar de rijke poldergrond rond Veurne zich daarenboven uitstekend leende tot de landbouw zag de bevolking hierin een goede welvaartsbron en voelde lange tijd minder behoefte aan industriële tewerkstelling.

Door de invloed van de verschillende vreemde kulturen, waaronder voornamelijk de Spaanse, heeft Veurne tevens een zeer belangrijk toeristisch patrimonium verzameld, dat in combinatie met de aantrekkelijkheden van de Belgische Westkust aanleiding geeft tot talrijke bezoeken gedurende het toeristisch seizoen. Dit heeft er tevens aanleiding toe gegeven dat Veurne door het Belgisch Commissariaat-Generaal voor Toerisme aangeduid werd tot modelstad.

De betrekkingen in de steeds minder arbeidsintensieve landbouw en het seizoengebonden toerisme zijn echter onvoldoende om het aantal arbeidsplaatsen te bieden dat voor de 51.571 inwoners uit Veurne en omgeving noodzakelijk is (tabel I).

Om een evenwicht in de arbeidsbalans te bereiken dient in deze uiterst westelijk gelegen streek dan ook een aanvullend aantal industriële tewerkstellingsplaatsen te worden geschapen. Dit is tot op heden nog niet gebeurd. Daarom ook heeft de Belgische overheid Veurne aangeduid als ontwikkelingskern van nationaal belang waar de steunmaatregelen van de wet van 14 juli 1966 maximaal kunnen worden toegepast.

Industrieel potentieel

Het industrieel potentieel van de ontwikkelingskern Veurne is niet alleen schaars, er is ook gebrek aan een basisnijverheid.

Toch is er een gunstige kwantitatieve en kwalitatieve evolutie waar te nemen. Tussen 1960 en 1967 verhoogde het aantal tewerkstellingsplaatsen bij loon- en weddetrekkenden in het arrondissement Veurne van 5.515 tot 6.214 eenheden. Dit betekende een aangroei van 12,7 %, ondanks een vermindering van 383 arbeidsplaatsen in de landbouw en de visserij. De aangroei gedurende deze periode was evenwel groter in het Rijk, waar een verhoging met 13,8 % werd genoteerd. In West-Vlaanderen was de aangroei nog belangrijker met 22,5 %.

Foto : Stadsbestuur Veurne

1. Kengetallen voor de ontwikkelingskern Veurne

Gemeenten behorend tot de arbeidsmarkt	Inwoners- aantal 31-12-67	Landbouw		Industrie		Handel		Diensten		Lokale industriële werk- gelegenheid	
		V	M	V	M	V	M	V	M	V	
Adinkerke	2.693	121	11	301	34	66	54	167	87	177	34
Alveringem	1.861	199	25	185	5	51	22	109	117	152	4
Avekapelle	443	47	6	41	3	7	6	19	24	37	2
Beveren	1.007	127	32	82	6	26	17	41	33	45	3
Booitshoeke	99	21	4	16	—	2	2	1	8	11	—
Bulskamp	664	78	13	63	1	12	16	21	34	59	1
De Moeren	170	50	3	3	—	1	—	2	4	2	—
De Panne	6.962	86	3	560	47	224	214	588	420	463	41
Eggewaartskapelle	273	45	16	24	—	5	4	15	7	21	—
Gijverinkhove	397	52	2	41	6	14	5	10	19	25	5
Hoogstade	468	46	14	41	1	12	6	12	18	23	1
Houtem	930	132	18	87	9	29	10	38	33	67	9
Izenberge	544	66	12	51	3	16	5	18	25	42	2
Koksijde	6.725	82	4	442	22	208	159	676	263	398	17
Lamprennisse	216	54	—	18	1	2	3	4	10	6	1
Leisele	942	168	10	67	3	27	18	41	35	48	2
Lo	1.124	112	19	104	16	31	13	50	46	70	16
Nieuwkapelle	531	54	7	46	2	17	9	27	25	21	2
Nieuwpoort	7.255	254	6	705	121	206	160	625	349	555	103
Oeren	77	18	3	2	1	1	—	—	1	1	—
Oostduinkerke	3.569	131	7	407	10	92	67	224	194	337	9
Oostkerke	324	31	4	23	4	15	5	19	22	11	2
Oudekapelle	202	29	3	9	—	6	1	4	7	3	—
Pervijze	1.056	82	12	111	5	25	24	49	52	83	4
Pollinkhove	932	129	31	40	8	28	10	85	48	16	6
Ramskapelle	672	94	27	65	6	14	8	16	25	35	4
Sint-Jacobs-Kapelle	136	24	6	9	—	2	—	1	5	6	—
Sint-Joris	370	47	8	25	3	11	1	15	11	13	2
Sint-Rijkers	182	36	8	10	—	5	2	2	5	10	—
Stavele	860	119	20	51	4	21	14	28	27	26	1
Steenkerke	505	81	10	45	1	7	1	26	21	42	—
Stuivekenskerke	186	45	11	14	1	1	—	6	7	4	1
Veurne	7.502	155	26	609	99	280	190	754	393	525	99
Vinkem	411	56	18	22	1	10	3	12	12	21	1
Wulpen	688	87	—	74	2	10	6	25	24	63	2
Wulveringem	566	63	56	40	3	16	4	14	20	31	3
Zoutenaie	29	5	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Totale arbeidsmarkt Veurne	51.571	3.026	455	4.433	428	1.500	1.059	3.745	2.432	3.449	377

De tewerkstelling gaat in het arrondissement Veurne (tabel 2) vooral uit van de bouwnijverheid, het hotelbedrijf, de handel, de overheidsdiensten, de metaalbewerkende nijverheid en de voedingsindustrie. In de voedingsindustrie en het hotelbedrijf is de tewerkstelling echter dikwijls seizoengebonden.

De metaalbewerkende nijverheid is in het arrondissement Veurne voornamelijk gevestigd in de kern Nieuwpoort. De Werkhuizen Brusselle p.v.b.a., de n.v. Meco en de n.v. Litto, die elk meer dan 100 personen tewerkstellen, telden op 30 juni 1966 gezamenlijk ca 350 betrekkingen. Verder is er te Nieuwpoort nog een vierde metaalverwerkend bedrijf, dat aan een vijftigtal personen werk verschaft.

In de ontwikkelingskern Veurne zijn er verder 7 bouwbedrijven met ieder meer dan 50 werknemers. Hier van zijn er drie gevestigd in de stad Veurne, één te Pervijze, één te Oostduinkerke, één te Nieuwpoort en één te Alveringem, met samen ca 420 tewerkgestelden.

Van de drie voedingsbedrijven die 50 werknemers tewerkstellen zijn er twee gevestigd te Veurne en één te De Panne. Zij verschaffen werk aan ca 245 personen. Verder is er de Briquetterie Mécanique de Nieuport Extension die ca 140 personen tewerkstelt, het textielbedrijf La Vesdre dat te Veurne ca 120 personen werk verschaft en eveneens te Veurne, twee houtverwerkende bedrijven die gezamenlijk aan ca 140 personen een arbeidsplaats bezorgden in 1966.

Ontwikkelingsmogelijkheden

Positieve ontwikkelingsdeterminanten voor het Veurnse zijn: de beschikbare arbeidsreserve, de goede functionele infrastructuur van Veurne en de kustgemeenten als woon-, onderwijs- en verzorgende centra, de verbindingsmogelijkheden met de omliggende gewesten, waarbij vooral de ontworpen autosnelweg Jabbeke (E3)-Veurne-Calais in de nabije toekomst belangrijk wordt.

De arbeidsreserve (tabel 3) is vrij aanzienlijk. De reserve ingevolge lange-afstandspendel kan berekend worden op ca 500 mannen. Het aantal werklozen bedroeg op 30 juni 1967 in het totaal 754 personen, waarbij 255 gedeeltelijke en toevallige werklozen. Verder kan uit het gering aantal loon- en weddetrekkende vrouwen afgeleid worden dat in deze categorie werknemers nog een reserve voor ca 750 arbeidsplaatsen schuilt.

Het geheel van deze cijfers geeft geen volledig beeld van de arbeidsreserve in de streek. Een belangrijk aantal jongeren, waaronder ca 80 % van de groep afgestudeerden uit het technisch onderwijs, verlaten thans immers jaarlijks het Veurnse, om zich te vestigen in de nabijheid van hun plaats van tewerkstelling. Aan deze geschoolde jongeren kunnen in de toekomst de nodige kansen geboden worden in eigen streek.

2. Ondernemingen en Tewerkstelling in het arrondissement Veurne - 30 juni 1966

(Bron : R.M.Z.)

	Ondernemingen		Tewerkstelling	
	abs.	%	abs.	%
Metaalverw. nijv.	76	14,2	663	17,2
— machines, elektr	57		341	
— art. gew. metaal	18		321	
— metaalgieterij	1		1	
Niet metaalh. mineralen	5	0,9	152	3,9
— derivaten	—		—	
— niet metaalh. bedrijven	5		152	
Voedingsnijverheid	90	16,8	468	12,2
— voedingswaren	83		436	
— drankbereiding	7		32	
Textielnijverheid	26	4,9	245	6,4
— textiel	6		186	
— kleding	20		59	
Papiernijverheid	8	1,5	17	0,4
— papierverw.	1		6	
— boek en fotografie	7		11	
Chemische nijverheid	1	0,2	2	0,1
— oliën en vetten	—		—	
— chemische nijv.	—		—	
— rubber	1		2	
Diverse nijverheid	23	4,3	358	9,3
— tabak	3		24	
— hout en kurk	15		257	
— huid en leder	1		3	
— elek., gas, water	1		66	
— precisie	—		—	
— diverse verw.	2		5	
— recuperatie en afvalbedr.	1		3	
Semi-industriële nijv.	306	57,2	1.944	50,5
— bouw	243		1.701	
— vervoer	15		59	
— visserij	48		184	
Totaal Industrie	535	100	3.849	100
Industrie	535	40,9	3.849	61,6
Landbouw	189	14,5	222	3,6
Handel	214	16,4	714	11,4
Hotelbedrijf	266	20,3	730	11,7
Overheidsdiensten	103	7,9	729	11,7
Algemeen totaal	1.307	100,0	6.244	100,0

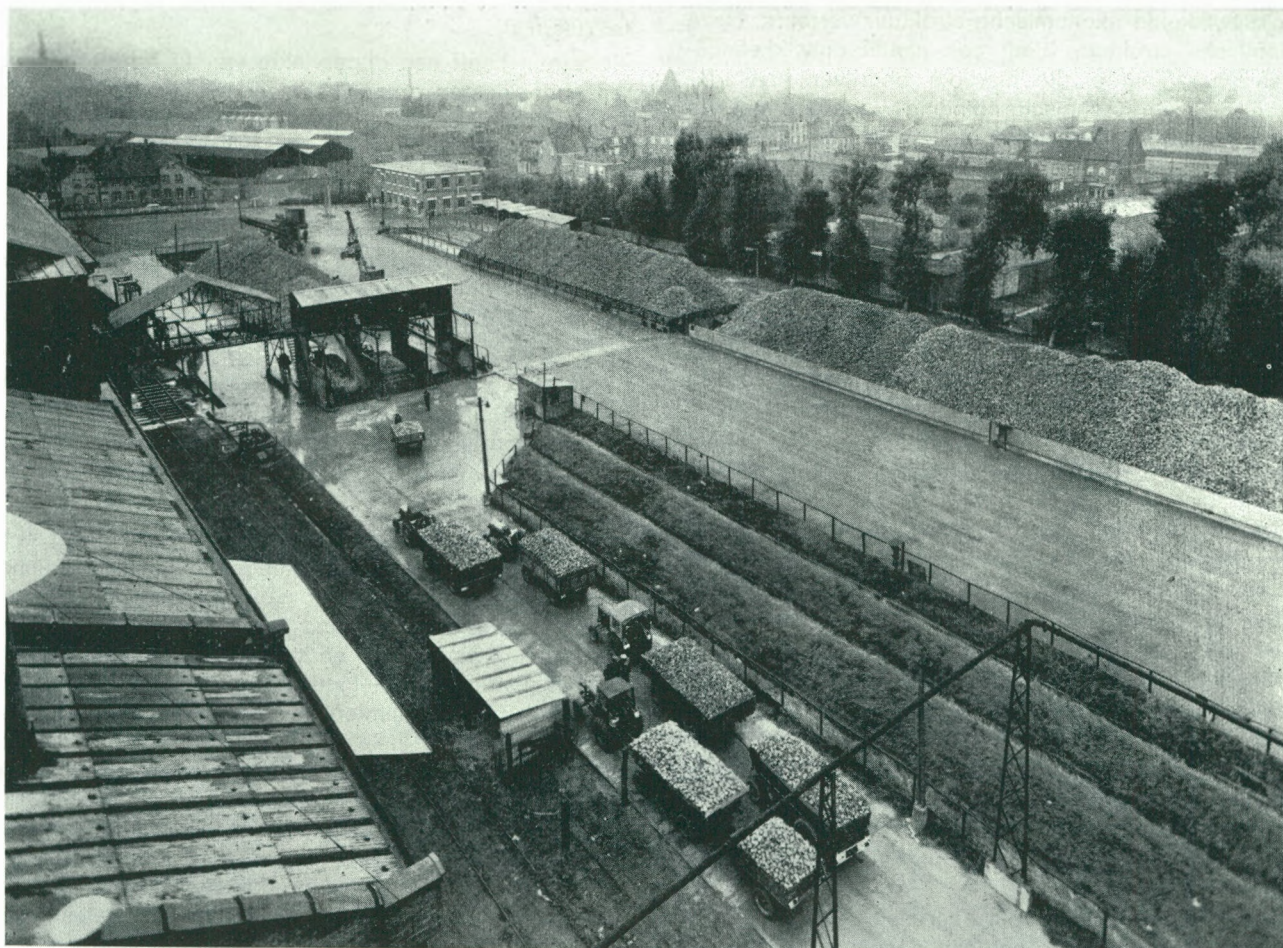
3. Berekende arbeidsreserve in Veurne en omgeving.

	Mannen	Vrouwen
— Geraamde arbeidsreserve ingevolge pendel (grensarbeiders inbegrepen)	500	—
— Werkloosheid (per 30 juni 1967)		
volledig	474	30
gedeeltelijke en toevallig	221	34
— Jongerenbevolging (toestand per 31-12-1961)		
5-10 jaar	2.119	1.933
10-15 jaar	2.043	1.864
15-20 jaar	1.907	1.797
20-25 jaar	1.657	1.612
— Arbeidsreserve ingevolge ondertewerkstelling bij de vrouwen		
15-20 jaar		250
20-60 jaar		500

Globaal genomen kan de arbeidsreserve in de streek van Veurne dan ook geschat worden op ca 3.000 eenheden, waarvan 600 voor de kern Nieuwpoort. Tegen 1975 moet minstens het objectief van 1.800 nieuwe arbeidsplaatsen worden bereikt, waaronder ook arbeidsplaatsen voor geschoolden.

De scholingsmogelijkheden zijn overigens talrijk in deze ontwikkelingskern met tien humaniora- en middelbare onderwijsinrichtingen, en negen technische scholen. In het technisch onderwijs wordt de opleiding verzorgd in de metaalbewerking, de elektriciteit, de houtbewerking, de mechanica, het bouwkundig tekenen, het hotelbedrijf, de visserij, de landbouw, snit en naad, vreemde talen en boekhouding. Verder is er een Vormingsinstituut voor patroonsopleiding en vorming van middenstandsjongeren. Het arrondissement Veurne laat zich tevens opmerken door het zeer groot aantal universiteitsstudenten t.o.v. de bevolking.

Foto : Stadsbestuur Veurne - Suikerfabriek te Veurne

Voor wat de verbindingswegen betreft moet Veurne gezien worden als een verkeersknooppunt in de uiterste Westhoek van ons land. Het is verbonden met het ommeland via de Rijksweg nr 72 Adinkerke-Veurne-Nieuwpoort en de Rijksweg nr 65 De Panne-Veurne-leper met verbinding naar Rijsel. Verder is er nog de weg naar Diksmuide van waaruit Lichtervelde-Tielt en Roeselare-Kortrijk gemakkelijk te bereiken zijn.

De ontsluiting van Veurne zal nochtans bijzonder worden verbeterd door de autosnelweg Jabbeke (E5)-Veurne-Calais, waar deze snelweg aansluiting moet geven op de geplande Kanaaltunnel naar Groot-Brittannië. Het Belgisch traject van deze autosnelweg is thans opgenomen in het vijfjarenplan van het Ministerie van Openbare Werken en dient vast vóór 1974 te worden gerealiseerd.

Deze autosnelweg zal er tevens toe bijdragen Veurne op een betere wijze te verbinden met Duinkerke, dat o.a. met zijn hoogovenbedrijf, zijn belangrijke scheepswerven, zijn scheikundige bedrijven en zijn metaalverwerkende nijverheid (o.m. spoorwegmaterieel), een sterk ontwikkelde economische structuur vertoont. Deze economische structuur biedt een aantal ontwikkelingskansen voor Veurne, die hierdoor bedrijven kan aantrekken die een technische binding vertonen met de ondernemingen uit Duinkerke.

Naast de wegverbindingen zijn er spoorweglijnen naar Duinkerke (voor goederen), naar Adinkerke, Diksmuide, Lichtervelde en Gent.

Inzake waterwegen, dient vooreerst het kanaal Plassendale-Nieuwpoort-Veurne-Duinkerke vermeld. Dit kanaal werd in 1638 gegraven, toen de Antwerpse haven was afgesloten. Vanaf Nieuwpoort is deze waterweg op huidig ogenblik enkel bevaarbaar voor schepen tot ca 300 ton.

Als tweede waterweg beschikt Veurne tevens over een kanaal naar Lo, waar het uitmondt in de Ilzer.

De industrieterreinen

Veurne beschikt over twee industrieterreinen, beide op basis van de wet van 18 juli 1959.

Het eerste terrein werd goedgekeurd bij K.B. van 27-7-61 en later uitgebreid bij K.B. van 4-7-63. Het tweede terrein kreeg een industriële bestemming bij K.B. van 18-6-65.

Veurne I

Dit terrein heeft een oppervlakte van 72 ha 57 a 01 ca. Het sluit onmiddellijk aan bij de industriezone van Steenkerke, waar ca 75 ha grond een industriële bestemming kregen.

Ten noorden wordt het terrein begrensd door de spoorlijn Duinkerke-Adinkerke-Gent, ten oosten door de ont-

worpen autosnelweg Jabbeke (E5)-Veurne-Calais, ten zuid-westen door het kanaal naar Lo, en ten westen door een bouwzone waarin in de nabijheid van het industrieterrein reeds een aantal nijverheidsondernemingen waren gevestigd (o.m. de Sucrierie de Warneton n.v., twee meubelbedrijven nml. de firma Omwal en de Ets. Furnica, het veevoederbedrijf De Stier en wat verder een graankonditioneringsbedrijf s.v. Waco). Op het terrein zelf, dat einde 1967 werd bouwrijp gemaakt door de Westvlaamse Intercommunale voor Economische Reconvertie (W.I.E.R.), vestigden zich tot op heden twee bedrijven :

de p.v.b.a Vandewalle-Vanneste, die ca 50 personen tewerkstelt. Hij vervaardigt bouwmaterialen en stortklare beton. Dit bedrijf vestigde zich op het industrieterrein in 1962.

de p.v.b.a. Teeltbedrijf Seru en Annoot. Dit bedrijf is gespecialiseerd in de bereiding van aardappelchips en stelt ca 15 personen tewerk. Het vestigde zich op het industrieterrein in 1967.

Veurne II

Dit terrein heeft een oppervlakte van 17 ha 85 a 61 ca. Ten noord-oosten grenst het aan de rijksweg Koksijde-Veurne, ten zuiden aan de spoorweg Duinkerke-Adinkerke-Gent en aan de Pannestraat.

Ook op dit terrein zijn er twee investeringen gebeurd : de n.v. La Vedre, gesticht als filiaalbedrijf van een onderneming met zetel te Brussel, vestigde er zich in 1965. Het breidde verder uit in 1967 en stelt op huidig ogenblik ca 120 personen tewerk.

de p.v.b.a. Brouwerij Cailliau kocht in 1968 eveneens grond aan op dit terrein. Hij is er begonnen met de bouw van zijn depot- en distributiecentrale. Het betreft hier een bedrijf dat om uitbreidings- en rationaliseringsredenen de voorkeur gaf aan een overplaatsing naar een industrieterrein.

Voor de verdere industriële groei te Veurne wordt echter vooral naar nieuwe inplantingen uitgezien. Als mogelijke industrietakken wordt gedacht aan vervaardiging van kleinmaterieel voor land- en tuinbouw, toebehoren voor landbouwmachines en tractoren, geprefabriceerde bouwelementen voor industriebouw, huisvesting en overdekte rekreatieruimten, metaalverwerkende toeleveringsbedrijven (niet alleen voor de ondernemingen op de as Brugge-Kortrijk, maar ook voor de Noordfranse bedrijven), speelgoedartikelen, plasticverwerkende bedrijven, groenten- en vleeskonserven, verpakte gedroogde groenten en vruchten, bewaar- en konditioneringsinstellingen voor landbouwprodukten, levensmiddelenbedrijven, en eventueel ook distributiecentrales voor produkten die worden afgezet aan de Belgische kust.

INDUSTRIETERREINEN VEURNE

bezoldigde tewerkstelling op 30 juni 1967

Bedrijfstakken	Provincie West-Vlaanderen		Arrondissement Brugge		Arrondissement Diksmuide	
	1967	Index 1966 = 100	1967	Index 1966 = 100	1967	Index 1966 = 100
Landbouw - bosbouw	1.836	95,1	441	93,4	136	91,3
Visserij	1.492	100,3	615	109,6	3	75,0
Extraktieve bedrijven	—	—	—	—	—	—
Voedingswarenbereiding	7.442	102,1	1.593	99,4	649	97,3
Drankbereiding	2.273	99,5	881	95,4	108	90,8
Tabakbewerking	501	93,6	216	95,2	69	89,6
Oliën en vetstoffen	1.044	112,9	8	72,7	—	—
Chemische nijverheid	1.748	92,1	247	95,4	30	96,8
Rubberindustrie	637	96,5	28	116,7	5	125,0
Hout- en zinkbewerking	11.754	101,7	1.810	99,1	210	102,4
Papiernijverheid	497	101,8	214	95,1	—	—
Boekbedrijf en fotografie	2.446	101,1	1.009	97,6	23	115,0
Huiden- en lederindustrie	512	98,0	118	121,6	—	—
Textielnijverheid	30.386	94,8	785	93,1	106	100,0
Kledingsnijverheid	9.927	100,3	1.313	93,0	120	98,4
Schoenbedrijf	3.780	96,3	68	219,4	19	105,6
Productie van elektriciteit, gas, water	1.475	98,5	643	98,6	—	—
Derivaten van minerale brandstoffen	271	91,9	238	94,1	—	—
Niet-metalen delfstoffen	4.809	100,3	677	101,5	127	129,6
Glasnijverheid	1.402	91,5	974	84,3	—	—
Metaalgieterijen, pletterijen, smederijen	6.704	102,6	250	94,7	—	—
Fabrikage artikels uit gewoon metaal	4.107	84,0	664	43,4	89	106,0
Machinekonstruktie, elektr. toestellen, schepen	25.044	104,2	11.616	108,3	280	113,8
Kunst- en precisiebedrijven	1.031	110,1	47	100,0	15	100,0
Diamantbedrijf	453	88,3	—	—	336	78,1
Diverse verwerkende bedrijven	925	97,8	162	94,7	2	200,0
Diverse rekuperatie- en afvalbedrijven	433	102,1	140	118,6	—	—
Bouwbedrijf	29.935	102,2	7.287	98,6	1.100	103,4
Transportbedrijf	3.367	96,4	940	98,5	61	156,4
Eigenlijke handel	16.951	105,3	4.107	107,3	263	98,5
Kredietondernemingen	3.465	107,6	835	107,9	42	110,5
Allerlei agentschappen	1.369	90,5	522	108,1	15	71,4
Hotel, Persoonsverzorging, Vermakelijkheidsbedrijven	9.063	99,1	3.140	97,3	109	118,5
Overheidsdiensten	14.675	108,0	4.941	106,2	582	122,3
TOTAAL	201.754	100,6	46.529	100,2	4.499	102,4

in west-vlaanderen

Bron : R.M.Z.

Deze tabel sluit aan bij de tabellen voor de jaren 1964 tot 1966, gepubliceerd in 'West-Vlaanderen Werkt' 4-1966 (blz. 128-129) voor de jaren 1964 en 1965 en 4-1967 (blz. 136-137) voor 1966.

De korresponderende globale gegevens van de tweejaarlijkse tellingen per gemeente werden voor de jaren 1964 en 1966 gepubliceerd in 'West-Vlaanderen Werkt' 3-1967 (blz. 100-101).

Arrondissement leper		Arrondissement Kortrijk		Arrondissement Oostende		Arrondissement Roeselare		Arrondissement Tielt		Arrondissement Veurne	
1967	Index 1966 = 100	1967	Index 1966 = 100	1967	Index 1966 = 100	1967	Index 1966 = 100	1967	Index 1966 = 100	1967	Index 1966 = 100
342	96,3	243	99,6	90	88,2	180	98,4	195	96,1	209	94,1
—	—	1	—	691	94,9	7	100,0	—	—	175	95,1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
538	106,7	1.237	116,0	891	94,6	1.482	97,2	586	107,3	466	106,9
156	109,9	468	99,6	125	97,7	384	118,9	127	85,8	24	75,0
26	92,9	164	97,0	—	—	8	100,0	2	100,0	16	66,7
—	—	29	90,6	11	100,0	992	114,5	4	80,0	—	—
27	117,4	521	99,4	886	86,9	30	88,2	7	100,0	—	—
—	—	582	97,0	8	100,0	13	59,1	—	—	1	50,0
417	130,3	4.173	102,5	117	95,9	3.594	101,6	1.162	95,1	271	105,4
44	102,3	102	118,6	5	—	124	99,2	3	100,0	5	83,3
132	107,3	596	105,7	179	95,2	363	103,7	134	103,9	10	90,9
38	90,5	47	102,2	32	69,6	51	121,4	223	91,4	3	100,0
507	92,5	21.541	96,5	307	86,0	4.120	89,1	2.837	92,8	183	98,4
883	96,6	4.485	104,5	310	100,0	1.510	94,8	1.250	104,3	56	100,0
4	100,0	130	111,1	5	45,5	3.424	94,8	127	97,7	3	100,0
100	96,2	450	97,8	—	—	179	99,4	32	88,9	71	107,6
—	—	—	—	33	78,6	—	—	—	—	—	—
384	107,6	2.369	98,1	224	88,5	638	106,3	232	90,6	158	108,2
11	—	260	113,5	4	100,0	147	107,3	—	—	6	100,0
81	100,0	5.561	102,7	9	180,0	802	104,2	—	—	1	100,0
67	85,9	1.820	101,4	170	97,1	682	110,2	341	119,6	274	85,4
3.131	97,3	3.652	102,5	1.353	100,7	3.945	103,3	762	96,8	305	89,4
17	94,4	896	111,4	2	200,0	54	105,9	—	—	—	—
77	175,0	1	—	—	—	21	91,3	18	112,5	—	—
—	—	149	78,4	17	89,5	184	111,5	408	103,3	3	60,0
38	131,0	139	84,8	11	100,0	95	108,0	5	45,5	5	166,7
2.599	112,8	6.503	105,9	4.945	106,1	3.934	95,3	1.979	104,1	1.588	93,4
379	109,9	801	103,1	497	73,2	552	103,8	105	99,1	32	54,2
869	102,5	4.799	99,3	3.329	105,5	2.231	117,1	730	110,6	623	103,8
97	105,4	1.587	106,4	326	115,6	455	106,1	68	107,9	55	112,2
18	100,0	288	97,0	324	65,7	116	101,8	26	123,8	60	92,3
306	105,9	950	102,5	3.318	97,8	345	100,3	160	113,5	735	100,7
1.108	109,8	3.034	105,5	1.740	103,2	1.967	109,5	427	117,0	876	120,2
12.396	104,3	67.578	100,9	19.959	99,0	32.629	100,3	11.950	100,1	6.214	99,5

METAALVERWERKENDE NIJVERHEID *L. Coosemans*

Het algemeen conjunktuurbeeld van de metaalverwerkende nijverheid had einde juli 1968 als kenmerken:

een snel verbeterde aanwending van de bestaande produktiekapaciteiten bij konstante prijzen en betrekkelijk lage winstmarges;

een kwantitatieve stijging van de produktie tengevolge van een continu oplopende vraag bijzonder van Europese oorsprong;

een doorgedreven opvoering van de produktiviteit bij stijgende loonkosten met als gevolg het uitblijven van een hogere tewerkstelling maar met een belangrijke daling van de tijdelijke werkloosheid.

Regionale en sektoriële verschillen blijven natuurlijk doorspelen, mede onder invloed van meer structurele verschijnselen. Minder getekend door de teruggang van 1967 en begin 1968, blijft de bedrijvigheid zich in Vlaanderen gunstiger ontwikkelen dan waar ook in België.

Gedurende het eerste halfjaar van 1968 steeg de vraag wel meer dan 15 % ten overstaan van dezelfde periode van 1967. Het boeken van belangrijke opdrachten in de zeescheeps- en wagonbouw bepaalde in zekere mate de grootte van deze verhoging.

De wederopleving was eveneens belangrijk in de meeste sectoren van de eerste verwerking, zoals de gieterijen en de draadtrekkerij in het bijzonder, in de machinebouw en de elektrotechniek, met uiteenlopende verhoudingen naargelang de sectoren: aanzienlijk wat betreft het materieel voor de bouwnijverheid, betrekkelijk gunstig voor de gereedschapswerktuigen en de textielmachines en eerder gedrukt in de sektor van de landbouwmachines. De autoassemblage en de carrosserie- en busbouw kenden de verwachte verbetering. Twee bedrijvigheden bleven nochtans met moeilijkheden kampen nl. de zware metaalbouw en de binnenscheepsbouw waar de tewerkstelling bleef dalen.

Indien de buitenlandse vraag doorslaggevend was voor deze evolutie vertoonde de binnenlandse markt vanaf het tweede trimester nochtans eveneens een lichte verbetering van de neiging tot investeren en bleef de aankoop van duurzame verbruiksgoederen traag stijgen. De produktie volgde de bestellingen zodat de totale leveringen met 12 à 13 % opliepen.

De tewerkstelling, eindelijk, stabiliseerde zich op haar niveau van einde maart (— 3 %) en indien er zich per sektor nog geen noemenswaardige verbeteringen hebben voorgedaan, buiten deze van de autoassemblage, dan is alleszins de partiële werkloosheid die ook in zekere Vlaamse gewesten belangrijk was, flink gedaald zonet verdwenen.

VLASVEZEL

A. Delbeke

De vlasvezelproduktie heeft in 1966 en 1967 een grote teruggang geboekt. Daar er in het verleden geen aangifte gedaan werd van de voorraden, was het onmogelijk de omvang te bepalen van de produktieoverschotten die naar aanleiding van de buitenmate rijke vlasoogst van 1964 ontstaan waren. Voor de drie vlasproducerende landen van West-Europa werd in 1964 een vlasareaal van 137.344 ha geregistreerd terwijl de behoeften bij een normaal vlasverbruik beneden de 100.000 ha liggen. Naast het grote volume van de vlasoogst 1964 dient ook het hoog vezelrendement en de goede kwaliteit van betrokken groeite in aanmerking genomen te worden.

De inspanningen om de produktieoverschotten aan de markt te onttrekken door het verlenen van kredietfaciliteiten op de onverkoopbare excedenten, hebben het beoogde resultaat niet opgeleverd. De marktwaarde van het gezwingeld vlas is beneden het rendementspeil gezakt. Talrijke vlaserijen hebben de vlasproduktie stopgezet.

Het Belgisch vlasareaal is op minder dan 40 t.h. van de uitzaai in 1964 teruggelopen. Dit was ook het geval in Nederland. Alleen Frankrijk gaf blijk van meer weerstand en bereikte nog 74 t.h. in 1967. Volgens de voorlopige optelling van dit jaar zou Frankrijk nu op 56 t.h. van de uitzaai 1964 gedaald zijn. Voor het geheel van de West-Europese vlasproduktie konstaten wij dat de vlasproduktie in de landbouwsektor maar 45 t.h. (62.000 ha) meer bedraagt van de aanvoer in 1964 (137.000 ha).

Het vlasverbruik heeft eveneens een vermindering ondergaan, doch deze is niet te vergelijken met de inkrimping die zich bij de basisbevoorrading heeft voorgedaan.

In 1964 exporteerden wij 473.263 balen gezwingeld vlas en in 1967 365.816 balen. De vermindering bedraagt 22 t.h.

In acht genomen dat de afzwakking bij de grondstofvoorziening veel belangrijker is dan de teruggang bij de konsumptie, bestaat er geen twijfel dat er zich een afbouw voordoet van de opgeslagen produktieoverschotten in de vlasvezelsektor. Dit komt trouwens in de praktijk tot uiting gezien het aanbod van gezwingeld vlas tijdens de laatste maanden niet meer zo overvloedig was.

Daarbij dient nog geciteerd te worden dat de afnemers van gezwingeld vlas, bewust van de grote omvang der produktieoverschotten, hun voorraden tot op een minimum hadden gebracht. Zij hebben rustig en kalm de verder evolutie van de vezelmarkt afgewacht, er waren geen bevoorradingsmoeilijkheden te vrezen.

In 1966 boekte de vlasweverij een merkwaardige vooruitgang ten aanzien van 1965, doch 1967 bracht een teruggang. De inzet van 1968 vertoonde geen verdere daling en men verwacht een herneming voor het tweede halfjaar, terwijl men verdere verbetering voorziet voor 1968.

De kentering die zich bij de consumptie aftekent en de gedurende drie jaren doorgezette inkrimping van de basisbevoorrading waarborgen een sanering van de vlasvezelmarkt.

Zodra het bekend was dat er dit jaar ook in Frankrijk heel wat minder vlas gezaaid was, kwam er bij de spinnerij een wijziging in de handelstaktiek. De garenproducenten durfden het niet meer aan op een verdere verzwakking van de grondstoffen te speculeren en gingen over tot een aanvulling van hun voorraden om deze op een normaal niveau te brengen.

Al bleef de handelsaktiviteit op de vlasvezelmarkt beperkt tot een hersamenstelling van de stock grondstoffen in de spinnerijen, het kwam tot een beter evenwicht tussen vraag en aanbod en een behoorlijk percentage van de opgeslagen produktieoverschotten werd verkocht. De in gunstige zin gewijzigde verhoudingen hebben een licht herstel van de vezelprijzen voor gevolg gehad. De verbetering van de marktwaarde bedroeg circa 10 t.h.

Deze duidelijk afgetekende kentering bracht de overtuiging dat het dieptepunt van de crisis achter de rug lag. Sommige vlassers gaven reeds blijk van groot optimisme en zagen in deze kleine verbetering een aanloop naar een krachtadige heropleving van de vezelmarkt.

Het is met die hoopvolle verwachtingen dat de herbevoorrading van de vlasserijen werd ingezet. Ingevolge de kleine omvang van de bezaaiingen tekende zich een zekere bezorgdheid af om de grondstofvoorziening veilig te stellen door vroegtijdige aankopen. Vandaar dat de strovlashandel dit jaar op een onverwacht hoog prijsniveau gestart is terwijl het vlas te velde amper de bloeiperiode bereikt had. De kopers hebben het teelten oogst risico onderschat. Slecht weder tijdens het afrijpen heeft het vlas te velde veel schade berokkend. De vroege aankopen zullen voor de vlasbereider nadelig uitvallen indien zich geen belangrijke prijsstijging op de vlasvezelmarkt voordoet.

Het blijft een open vraag in welke mate de overgang van overvoerde markt naar een evenwicht tussen vraag en aanbod in de eerstvolgende maanden de marktwaarde tot op een renderend niveau zal aantrekken.

De bodem van de diepe recessie werd in 1967 bereikt en nu kent de vezelbereiding een zeer traag en ook beperkt herstel. De vlassers zijn bij de strovlasbevoorrading deze nieuwe evolutie vooruitgelopen en hadden

als eerste tegenslag de oogstschade tijdens de afrijping van het vlas te velde. Er is nog geen schaarste aan vlasvezels en het zal van de evolutie van het verbruik afhangen zo wij tijdens het aanstaande zwingelseizoen opnieuw een verkopersmarkt met renderende prijzen zullen kennen.

TEXTIEL

A. Dequae

Tijdens de eerste helft van het jaar 1968 zet zich geleidelijk een langzaam herstel door van de textielaktiviteit in het algemeen en van de Westvlaamse textiel-specialiteiten in het bijzonder. Met april begint de aktiviteit deze, bestaande op jaarafstand, te overschrijden en met juni is de door de bestellingen verzekerde aktiviteitsduur in alle takken iets hoger dan een jaar geleden.

Nochtans volgt bij de uitvoer de textiel de algemene stijging niet volledig. Voor de eerste 6 maanden stijgt de algemene uitvoer met 21 miljard of met 11,7 %, de textieluitvoer stijgt voor dezelfde periode met 1,7 miljard of 7,8 %. Aldus valt het % van de textielgoederen in de totale uitvoer terug van 13,1 % in 1967 op 12,6 % voor het 1e semester 1968.

De Westvlaamse specialiteiten verdedigen zich goed. Zij nemen over het algemeen in relatief belang toe in de totale textieluitvoer. Uitzondering hierop maakt de *vlasweverij*, waarvan het herstel zich trager heeft doorgezet. Dit herstel tekent zich echter duidelijk af in mei 1968 waar op jaarafstand voor deze maand 25 % meer wordt behaald.

De *tapijtuivoer* loopt in het eerste semester op tot 12,1 % van de totale textieluitvoer tegenover 10,6 % in 1967. De tapijtuivoer kent overigens een belangrijker stijging dan de totale uitvoer (11,7 %) en bereikt 21 %.

De herneming van de fluweel- en epingléuitvoer is trager maar is toch lichtjes hoger dan de globale textieluitvoer met name : 5,3 % van de textieluitvoer 1e semester 1968 tegenover 5,2 % in 1967.

De uitvoer van deze produkten is met 7,8 % gestegen tegenover 1967.

Opvallend is vooral in deze sectoren het verder doorzetten van de verhouding chemische vezels verwerkt in deze produkten.

Voor de tapijten is de evolutie als volgt :

9,4 % in 1966
17,5 % in 1967
29,0 % in 1e semester 1968.

Voor de fluweel en epinglé is de verhouding van dit produkt in man-made vezels opgelopen tot 65 %.

De Franse beperkende maatregelen bij de invoer trefden gelukkig niet onze Westvlaamse specialiteitsprodukten, zodat deze moeilijke overgangperiode (tot jan. 1969) zonder invloed zal zijn op deze overigens beperkte markt, die echter in volle expansie was.

Algemeen wordt voorzien dat in de tweede helft deze herneming zich verder en zelfs krachtiger zal doorzetten.

DE HAVEN VAN ZEEBRUGGE

E. Lepeer

Een zeer belangrijke bladzijde van de Zeebrugse haven-geschiedenis werd in juli jl. geschreven, toen er voor het eerst verschillende 100.000 ton-metende tankschepen binnenliepen. Radio en televisie, zowel als de dag- en weekbladpers, hebben uitvoerig aandacht besteed aan de gebeurtenis.

Op 3 juli meerde de Zweedse tanker *Seven Seas*. Het schip heeft een draagvermogen van 97.550 ton en meet bruto 52.170 ton. Vier dagen later was het de beurt aan de Deense *A.P. Möller* om Zeebrugge aan te doen. Was de *Seven Seas* met vreugde begroet geworden als het grootste schip dat ooit in een Belgische haven was gezien, dan zou de *A.P. Möller* dit rekord, zij het nipt, verbeteren: 98.170 ton draagvermogen en 53.261 bruto-ton.

In de loop van dezelfde maand voeren nog twee zeer grote turbinetankers Zeebrugge binnen, de Britse *Ottawa* en de onder Liberiaanse vlag varende *Harold H. Helm*, elk met een capaciteit van ongeveer 90.000 ton. Daarnaast waren er nog verschillende kleinere eenheden die belangrijke hoeveelheden ruwe petroleum aanvoerden, telkens zowat 40.000 ton.

Al die aktiviteit is het eerste resultaat van de ingebruikneming van de installaties van Texaco. Sedertdien is deze trafiek in stijgende lijn gegaan. Men rekent de behoeften aan crude oil van de Gentse raffinaderij in den beginne op 10.000 ton per dag. Reeds in september zouden dat er 15.000 worden.

Dat de aangevoerde hoeveelheid per schip beperkt blijft tot ongeveer 40.000 ton — een enkele keer wel 45.000 ton en zelfs meer — houdt verband met de faciliteiten die de haven momenteel biedt. Het is aan te nemen dat men bij de aanvang even voorzichtig is en slechts geleidelijk zwaardere ladingen stuurt. De aan gang zijnde baggerwerken zullen over weinige tijd nieuwe mogelijkheden scheppen.

Er wordt veel gepraat en geschreven over de netelige kwestie van de toegankelijkheid voor mammoettankers

van de Belgische havens en de eventuele bevoorradings via overslaghavens, per pijpleiding of langs een haven-eiland. De Texaco-vestiging is zeker van groot belang voor Zeebrugge. De haven heeft nu een eerlijke kans om in aanmerking te komen voor de toewijzing van de kredieten die nodig zijn om er een moderne en drukke diepzeehaven van te maken.

De ontwikkeling van de tankvaart gedurende de laatste jaren is van die aard dat alle begrippen over grootte zeer relatief zijn geworden. Wat nu als de grootste eenheid in een Belgische haven — een 100.000 tonner — wordt beschouwd, rekent men in vaktermen als een tanker van de middenslag-klasse (medium size). Texaco bv. heeft bij verschillende werven bestellingen geplaatst voor een viertal schepen van 208.000 ton en een viertal van 255.000 ton. Nu reeds maakt men plannen voor tankschepen van een half miljoen ton. Als men bedenkt dat vaartuigen als de *A.P. Möller* en *Seven Seas* ongeveer 265 meter lang en 39 meter breed zijn, niet alleen een aangepaste diepgang maar ook zeer ruime zwaaiplaatsen en sterke sleepboothulp nodig hebben, kan men licht begrijpen dat er heel wat problemen op te lossen zijn om tankers van zelfs maar een kwart miljoen ton — voorlopig noemt men ze nog de schepen van de toekomst — in een haven te laten aanleggen.

Met het doel het aanleggen van genoemde 100.000 tonners te Zeebrugge vlot te laten verlopen, werd onlangs een sterke sleepboot naar hier overgebracht. Te Oostende wordt thans de 2000 pk sleper *Wielingen* afgebouwd. Begin 1969 zal dit schip te Zeebrugge worden gestationeerd.

HAVEN VAN OOSTENDE

R. Ghys

Gedurende het eerste halfjaar 1968 was de *scheepvaartbeweging* in de Handelshaven als volgt:

727 schepen brachten 234.193 ton goederen aan, wat een vermeerdering van de aanvoer tegenover de overeenstemmende periode van 1967 geeft van 20.198 ton; 720 schepen vaarden de haven terug uit met 86.787 ton goederen, hetgeen een vermeerdering geeft van de uitvoer van 14.265 ton.

Een achteruitgang van de veeschepen in aantal en tonnemaat is vooral te wijten aan de gevolgen van de epidemie van mond- en klauwzeer in Groot-Brittannië.

Daartegenover is de invoer van stookolie, kunstmeststoffen, grint, vlasleem vermeerderd, evenals de uitvoer van vezelplaten, chemische produkten en landbouwmachines.

Als werken werden voltooid : de bouw van een nieuwe loods tussen opslagplaatsen III en V en de elektrifikatie van de Demeybrug die het binnen- en buitenvaren van zeeschepen veel vlotter laat verlopen.

Volgende werken zijn in uitvoering : de bouw van een roll-on-roll-off installatie ; het vernieuwen van de piergeleider vóór de Demeysluis en de aanpassing van het kranenpark aan de scheepvaarttrafiek door de progressieve aanschaffing van 7 nieuwe havenkranen die volgende karakteristieken zullen hebben : 4 stukgoedkranen, 2 grijperkranen van 8 ton en 1 kraan van 25 ton voor het containervervoer.

In functie van de verhoogde haventrafiek en van het feit dat alle havengronden en terreinen bijna volledig bezet zijn, zal kortelings de Diepwaterkaai aan de Stad worden overgedragen.

LANDBOUW

L. Bockstaele

Het gevleugelde gezegde dat de jaren weliswaar elkaar opvolgen, maar niet op elkaar gelijken, werd in 1968 nogmaals in de landbouw bevestigd. De ongunstige weeromstandigheden hebben dit jaar aan de akkerbouw veel schade toegebracht.

Ofschoon bij het ter perse gaan het nog voorbarig is om een definitief oordeel te vormen over de graanoogst, staat het reeds vast dat de opbrengst aan de lage kant ligt. Vooral de gerst en de haver hebben zwaar geleden. De meeste percelen vertonen legerschade, waardoor het oogsten aanzienlijk wordt bemoeilijkt en de kwaliteit gedrukt. Bij de tarwe is de legerschade minder erg, doch de hoedanigheid heeft in sommige gewesten ook erg geleden.

Het vlas, uiteraard zeer gevoelig voor slechte weersomstandigheden, leed eveneens grote schade waardoor de verwerkingswaarde gevoelig werd verminderd.

Het aanhoudend regenrijk weer had tot gevolg dat vele aardappelen, spijs herhaalde bespuitingen tegen ziekten, vroegtijdig moesten worden doodgespoten om verder onheil te voorkomen. Dit schaadde echter de opbrengst en verminderde de mogelijkheid de aardappel-oogst te bewaren.

De suikerbieten en de schorseneren, waarvan het areaal gevoelig werd uitgebreid, schijnen wel een goede opbrengst te zullen geven. Dit geldt ook voor de cichorei. De tabaksteelt ondervond dit jaar opnieuw veel last van de blauwschimmel, terwijl de afzetvooruitzichten in de hopsektor weinig rooskleurig zijn.

De veesektor wordt beheerst door de onzekerheid over het behoud van de melkprijs bij toepassing van de EEG-

akkoorden. De daling van de verkoopprijs van de kaas heeft een gevoelige inkrimping van de kaasproductie tot gevolg gehad. De melkaanvoer in de zuivelfabrieken in vergelijking met vergelijkbare periodes tijdens vorige jaren, neemt anderzijds bestendig toe, waardoor de botterproductie voortdurend stijgt en de botervoorraden doet toenemen. De groeiende botervoorraden vormen een ernstige bedreiging voor de melkproducenten.

De afzet van de mestvarkens zowel als van de biggen en de mestrunderen verliep de laatste tijd vrij vlot.

Dit was ook het geval met de meeste groenten terwijl de vroege aardappelen daarentegen aan lage prijzen moesten worden verkocht.

E3-WERKEN IN WEST-VLAANDEREN

A. Noë

Op donderdag 13 juni jl. werd de brug in de Doorniksteenweg (Rijksweg 71) door het verkeer in gebruik genomen. Zij omvat 4 rijstroken - Lengte 119 m.

Door deze vervroegde aanneming had men de zekerheid het langse grondtransport voor de werken van Sektie 4 in het Kortrijkse op een veilige manier te doen verlopen dank zij het vermijden van de gelijkvloerse kruising.

De Firma n.v. De Nul uit Aalst maakt gebruik van een verlengbare transportband (nu meer dan 1500 m lang) die de gronden afkomstig van de uitgravingen in Sektie 4 naar de stapelplaats brengt (bijna 1 miljoen m³).

De nodige ophogingen voor de sektie 4 te Kortrijk en sekties 5 en 6 te Harelbeke en Deerlijk, alsook deze voor de Sektie 3 van de Ringlaan om Kortrijk, zullen door opspuiting met zandgronden afkomstig van de Gavers worden uitgevoerd. Aanvang begin september.

De werken van de elektromechanische uitrusting van het Pompstation werden toegewezen aan de firma n.v. Siemens, uit Brussel voor een bedrag van 16.197.649 F. De uitvoeringstermijn bedraagt 12 kalendermaanden.

De werken van de Firma n.v. Van Riel & Van Den Bergh zijn volop aan gang. Brug boven de weg Menen-Moeskroen te Rekkem : de palen zijn geheid. De werkvloer voor de zool van het landhoofd wordt aangelegd.

Brug boven de weg Pecq-Geluwe te Rekkem : alle palen zijn geheid, men is bezig met de bouw van een landhoofd.

Brug boven de St.-Annastraat te Marke : de uitgraving voor de bouwput is voltooid.

De riolerings- en draineringswerken in Sektie 3 waarvan de aanbesteding plaats had op 12 juni jl. werden toegewezen aan de firma n.v. Socinco - Brussel 3. Bedrag : 4.077.375 F. Dit werk wordt dit jaar nog beëindigd.

GEBOUWEN EN WONINGEN IN WEST-VLAANDEREN

W.E.S.

In 1965 werden in West-Vlaanderen 7.123 woongebouwen gebouwd, tegenover 47.986 voor het Rijk. Dit betekent voor West-Vlaanderen 14,8 % van de nieuwe woongebouwen voor het Rijk. In het jaar 1964 was dit verhoudingscijfer eveneens 15 %.

	Gebouwen	Woningen	Won. Geb.
Brugge	1.905	3.210	1,68
Diksmuide	210	225	1,07
Ieper	465	479	1,03
Kortrijk	1.727	1.900	1,10
Oostende	889	2.022	2,27
Roeselare	1.153	1.219	1,05
Tielt	403	404	1,00
Veurne	371	1.157	3,11
West-Vlaanderen	7.123	10.616	1,49
Het Rijk	47.986	65.694	1,36

De beschouwde woongebouwen bevatten voor West-Vlaanderen 10.616 woningen en voor het Rijk 65.694. Dit geeft voor West-Vlaanderen een verhouding van 1,49 woningen per nieuw-voltooid woongebouw. Voor het Rijk is deze verhouding 1,36.

Het feit dat West-Vlaanderen reeds iets meer woningen per woongebouw telt dan het Rijk is vooral te verklaren door de hoogbouw aan de kust. De kustarrondissementen gaven in 1965 immers de volgende verhoudingen: Brugge: 1,08; Oostende: 2,27; Veurne 3,11. De andere arrondissementen brachten het tot een verhouding die lag tussen 1,10 voor het arrondissement Kortrijk en 1,00 voor het arrondissement Tielt.

De steden, waar uiteraard meer appartementsgebouwen voorkomen geven in West-Vlaanderen opnieuw hetzelfde beeld: de kustgemeenten halen hoge cijfers, de andere steden blijken te aarzelen bij het bouwen van méérwoningen-gebouwen.

De stad Oostende komt aan een verhouding van 4,18 woningen per woongebouw; De Panne volgt met 4,12 en Koksijde met 3,82; Blankenberge met 2,35, Knokke met 2,38 en Nieuwpoort met 2,24 overtreffen ook de verhouding van 2 tot 1. Eerst daarna komt het binnenland aan de beurt met Brugge (1,93) en Kortrijk (1,68).

Wat de toekomst biedt op dit gebied, kan in zekere mate afgelezen worden uit de statistiek van de in 1965 verleende bouwvergunningen.

Oostende en Middelkerke gaan resoluut naar een verhouding van 7,05, respectievelijk 9,65 woningen per woongebouw. Andere kuststeden volgen de beweging met 5,95 voor Heist, 5,69 voor Westende, 5,23 voor Wenduine, 4,45 voor Blankenberge en 4,23 voor Nieuwpoort. Veel trager verhogen daarentegen de verhoudingscijfers van de steden achter de kuststrook, zoals Brugge met 2,89, Kortrijk met 2,42 en Ieper met 2,71.

Tenslotte dient bij de interpretatie van deze gegevens gewezen te worden op het feit dat de stijging van de verhoudingscijfers per gebouw niet alleen voortspruit uit een groter aantal woonlagen, doch eveneens uit het bouwen van meerdere woningen per verdieping.

TEWERKSTELLING IN 1967 IN WEST-VLAANDEREN

W.E.S.

Uit recente gegevens van de R.M.Z. blijkt dat de tewerkstelling in West-Vlaanderen in 1967 zeer stabiel is gebleven. In het totaal waren er 201.754 tewerkgestelden in 1967 tegenover 200.610 in 1966. Deze vermeerdering in West-Vlaanderen beliep aldus 0,6 % tegenover een daling van 0,9 % voor België in zijn geheel.

Opgemerkt wordt dat deze toestand in hoofdzaak te wijten is aan een daling van het aantal werklieden, zowel mannen als vrouwen; in totaal bedroeg deze vermindering tegenover 1966 1.133 arbeiders en arbeidsters (of 0,7 % van de totale groep), terwijl de groep van bedienden steeg met 2.277 personen (of 6,3 procent van de bediendengroep).

Op deze wijze komt West-Vlaanderen tot een verhouding van 1 bediende op 4,2 arbeiders, tegenover een verhouding van 1 bediende op 2,4 arbeiders in het Rijk.

Per arrondissement berekend kenden de arrondissementen Ieper en Diksmuide de grootste procentuele groei (met een aangroei van 4,3, resp. 2,4 %). De arrondissementen Brugge (+ 0,2 %), Kortrijk (+ 0,9 %), Roeselare (+ 0,3 %) en Tielt (+ 0,1 %) kenden een statusquo. Het arrondissement Oostende verloor 1 % en het arrondissement Veurne 0,5 %.

In absolute cijfers uitgedrukt won West-Vlaanderen in 1967 1.144 arbeidsplaatsen tegenover 1966; daarvan gingen er 585 naar het arrondissement Kortrijk, 516 naar Ieper, 104 naar Diksmuide, 90 naar Brugge, 82 naar Roeselare en 8 naar Tielt. Het arrondissement Veurne verloor er 30 en het arrondissement Oostende 211.

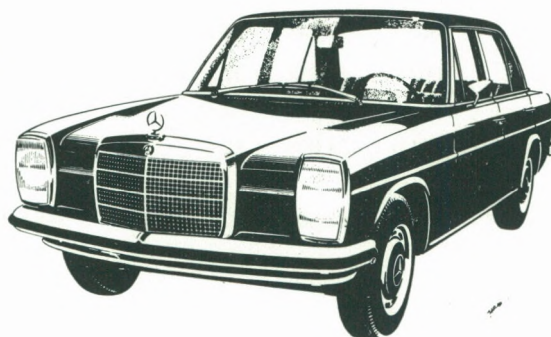
Evolutie van het aantal werkgevers en werknemers die onder de sociale zekerheid vielen op 30 juni 1966-1967

	Inrichtingen			Werklieden								
	Totaal			Mannen			Vrouwen			Totaal		
	1967	1966	Index	1967	1966	Index	1967	1966	Index	1967	1966	Index
Arr. Brugge	4.506	4.475	100,7	28.131	28.408	99,0	7.758	7.977	97,3	35.889	36.385	98,6
Arr. Diksmuide	629	626	100,5	3.133	3.151	99,4	862	802	107,5	3.995	3.953	101,1
Arr. Ieper	1.536	1.511	101,7	8.537	8.137	104,9	1.903	1.927	98,8	10.440	10.064	103,7
Arr. Kortrijk	4.419	4.393	100,6	40.653	40.836	99,6	14.197	14.165	100,2	54.850	55.001	99,7
Arr. Oostende	2.385	2.341	101,9	12.450	12.684	98,2	3.059	3.112	98,3	15.509	15.796	98,2
Arr. Roeselare	2.287	2.271	100,7	19.669	19.802	99,3	7.211	7.445	96,9	26.880	27.247	98,7
Arr. Tielt	1.204	1.185	101,6	7.556	7.648	98,8	3.001	3.025	99,2	10.557	10.673	98,9
Arr. Veurne	1.285	1.307	98,3	3.982	4.142	96,1	1.147	1.121	102,3	5.129	5.263	97,5
Prov. W.-VI.	18.251	18.109	100,8	124.111	124.808	99,4	39.138	39.574	98,9	163.249	164.382	99,3
Het Rijk	141.068	139.884	100,8	1.156.242	1.183.360	97,7	337.521	348.510	96,8	1.493.763	1.531.870	97,5

	Bedienden									Werknemers		
	Mannen			Vrouwen			Totaal			Totaal		
	1967	1966	Index	1967	1966	Index	1967	1966	Index	1967	1966	Index
Arr. Brugge	6.019	5.753	104,6	4.621	4.301	107,4	10.640	10.054	105,8	46.529	46.439	100,2
Arr. Diksmuide	260	235	110,6	244	207	117,9	504	442	114,0	4.499	4.395	102,4
Arr. Ieper	1.192	1.130	105,5	764	686	111,4	1.956	1.816	107,7	12.396	11.880	104,3
Arr. Kortrijk	7.882	7.435	106,0	4.846	4.557	106,3	12.728	11.992	106,1	67.578	66.993	100,9
Arr. Oostende	2.319	2.302	100,7	2.131	2.072	102,8	4.450	4.374	101,7	19.959	20.170	99,0
Arr. Roeselare	3.649	3.475	105,0	2.100	1.825	115,1	5.749	5.300	108,5	32.629	32.547	100,3
Arr. Tielt	843	785	107,4	550	484	113,6	1.393	1.269	109,8	11.950	11.942	100,1
Arr. Veurne	521	488	106,8	564	493	114,4	1.085	981	110,6	6.214	6.244	99,5
Prov. W.-VI.	22.685	21.603	105,0	15.820	14.625	108,2	38.505	36.228	106,3	201.754	200.610	100,6
Het Rijk	389.079	380.370	102,3	241.084	230.931	104,4	630.163	611.301	103,1	2.123.926	2.143.171	99,1

*techniek,
prestaties en
veiligheid van morgen*

EEN VERFIJNDE RIJKULTUUR

zult U met entoesiasme ontdekken
in elke wagen van de
"nieuwe generatie"
MERCEDES-BENZ

N.V. IMA - Importeur - Fabrieken te Mechelen

Dokumentatie en proefritten :

- Uw MERCEDES-BENZ koncessionaris
- Informatiecentrum « IMA » - Keizerinnelaan 1,
Brussel 1 - Tel. (02) 11.94.20

Ets. VAN BIERVLIET Gebr., p.v.b.a.
SCHEEPSDALELAAN 8, BRUGGE **Tel. (050) 345.45**

SCHOENNIJVERHEID

G. Eeckhout

In onze vorige rubriek hadden wij, op basis van de statistische gegevens betreffende het eerste semester, het jaar 1967 als ongunstig bestempeld. De statistieken betreffende het tweede semester hebben inmiddels deze vaststelling bevestigd.

Een vergelijking van de economische gegevens betreffende de jaren 1966 en 1967 geeft het volgende resultaat :

	1966	1967	beweging in %
aantal schoenfabrikanten	291	271	— 6,9 %
tewerkgestelde arbeiders	11.729	10.686	— 8,9 %
gepresteerde arbeidsuren	21.485.000	19.220.000	— 10,5 %
produktie van schoenen (in paren)	15.437.000	13.950.000	— 9,6 %
invoer van schoenen (in paren)	11.923.000	13.513.000	+ 13,3 %
uitvoer van schoenen (in paren)	2.947.000	2.750.000	— 6,8 %

In verband met de sterk stijgende invoer wordt ondermeer het volgende vastgesteld :

het volume van de schoenen-invoer evenaart bijna het volume van de schoenen-produktie.

de invoer van de artikelen tegen abnormaal lage prijzen is zeer belangrijk, nl. 17,4 % van de totale import.

Deze artikelen zijn vooral afkomstig uit de landen van het Oostelijk Blok (gemiddelde prijs per paar : 52 F) en van het Verre Oosten (gemiddelde prijs : 32 F).

de invoer van Italiaanse schoenen neemt van jaar tot jaar toe en bereikte in 1967 reeds 4.925.000 paar of 36,4 % van de totale invoer.

Ten overstaan van 196 betekende dit een stijging van 17,8 %.

De gemiddelde prijs van deze schoenen bedroeg 145 F tegenover 164 F voor de schoenen ingevoerd uit de andere Euromarklanden.

Het probleem van de abnormale Italiaanse concurrentie is niet eigen aan de schoennijverheid alleen. Tal van industrietakken, ook bij de andere Euromarktpartners, hebben er mee af te rekenen.

Door het Verbond van de Belgische Nijverheid werd de mogelijkheid onderzocht om, op Europees vlak in toepassing van artikel 226 van het Verdrag van Rome, maatregelen te treffen tegen deze gang van zaken. De

E.E.G.-Commissie legt echter weinig haast aan de dag om de gesignaleerde toestand te bestrijden. En ook de Belgische regering heeft vooralsnog de zich opdringende maatregelen niet genomen, hoewel zij dit nochtans reeds heeft gedaan ten gunste van de andere bedrijfstakken.

In onze vorige rubriek hadden wij de vooruitzichten voor 1968 als 'niet bijster bemoedigend' bestempeld.

De statistieken die voor de eerste 5 maanden van 1968 voorhanden zijn, bevestigen onze prognose :

	januari- mei 1967	januari- mei 1968
produktie van schoenen (paren)	6.393.922	5.937.594
invoer van schoenen (paren)	7.414.508	8.887.932
uitvoer van schoenen (paren)	1.204.820	1.188.349

Het is niet uitgesloten dat de verbetering van de conjunctuur, die in alle E.E.G.-landen wordt vastgesteld, een gunstige terugslag heeft op de schoennijverheid zodat vanaf het vierde kwartaal een lichte verbetering van de toestand mag worden verwacht.

ZEEVISSERIJ

W. Van Roose

Meer dan ooit concentreert de aktie van de Belgische zeevisser zich op de visserij op *bodemvis*. De aanvoercijfers over het eerste halfjaar van 1968 wijzen immers uit dat 97,5 % van de totale aangevoerde hoeveelheid uit bodemvisvariëteiten bestaat : in dalende orde van belangrijkheid zijn dit voornamelijk kabeljauw, schol, tong, wijting, rode zeebaars, rog, koolvis en schelvis.

De categorie *schaal- en weekdieren* (garnalen en kreeftjes) beslaan 2 % van het aanvoervolume, terwijl volledigheidshalve nog van 0,5 % *pelagische vissoorten* (haring, sprat en makreel) dient melding te worden gemaakt.

Ook naar opbrengst gerekend, domineert *bodemvis* de markt met 94 % van de totale waarde, tegen 5,8 % voor *schaal- en weekdieren*, en slechts 0,2 % voor de *pelagische vis*.

Over een lange termijn gezien dient gewezen op het stabiel karakter van de aanvoer van *schaal- en weekdieren*. Tijdens de eerste zes maanden van 1968 verhoogde de produktie met 2 % (van 529 tot 540 t) ; het prijsgemiddelde steeg echter gevoelig (van 37,32 F tot 42,51 F), hetgeen uitliep op een meeropbrengst van 16 % (van 19,7 mln F tot 22,9 mln F).

Daarentegen heeft de *pelagische visserij* in ons land een ongekend dieptepunt bereikt: 125 T voor een aanvoerwaarde van 812 mln F in het eerste semester van 1968 is inderdaad het slechtste resultaat dat in deze sektor ooit werd geboekt.

Aangezien de Belgische vissers de visserij op haring, makreel en sprout voor de intensievere en meer renderende visserij op bodemvis hebben geruild, dient in een nabije toekomst geen verbetering in deze situatie te worden verwacht.

Bij de evolutie van de belangrijke tak der *bodemvisserij* moet op enkele merkwaardige vaststellingen gewezen worden, nl.: de geleidelijke aangroei van de produktie, de wisselvalligheid van het algemeen prijzenpeil, het voorname belang en de opmerkelijke stabiliteit van de variëteit tong, inzonder wat het prijsgemiddelde betreft.

Naar hoeveelheid gerekend, kent de aanvoer van bodemvis de jongste drie jaar een opwaartse lijn, wat vooral voor het eerste halfjaar van 1968 opmerkelijk is, rekening gehouden met het wegvallen uit de vloot van enkele grote eenheden, die gewoonlijk grote vangsten aan land zetten.

Bodemvis	Hoeveelheid (x 1.000 kg)	Waarde (x 1.000 F)	Gem. prijs (F/kg)
1e halfjaar 1966	22.944	322.599	14,06
1e halfjaar 1967	24.096	388.285	16,11
1e halfjaar 1968	26.804	371.742	13,87

De stijging van de aangevoerde hoeveelheid bodemvis gaat dit jaar niet gepaard met een overeenstemmende stijging van de gemiddelde prijzen. Voor de meeste voorname variëteiten, behalve tong, zijn prijsdalingen aan de orde, die in de meeste gevallen aan verzadiging van de vraag toe te schrijven zijn. Dit is o.m. het geval voor de aanvoer van kabeljauw, schelvis, koolvis, wijting, schol en rode zeebaars.

Zoals reeds aangestipt vertonen alleen de tongprijzen een stabiel beeld, niettegenstaande de aangevoerde hoeveelheden van jaar tot jaar nogal sterk van elkaar verschillen.

Tong	Hoeveelheid (x 1.000 kg)	Waarde (x 1.000 F)	Gem. prijs (F/kg)
1e halfjaar 1966	2.117	111.251	52,55
1e halfjaar 1967	3.104	162.210	52,26
1e halfjaar 1968	2.739	142.900	52,17

De visserij op tong blijft de hoekpijler van de gehele visserijbedrijvigheid. Vanzelfsprekend kunnen niet alle vaartuigen aan de lukratieve visserij op tong meewerken. De daling van de overige visprijzen bij de aanvoer, gepaard aan de geleidelijke en onafwendbare kostenstijgingen, kan in een nabije toekomst voor menig reder ernstige rendabiliteitsproblemen stellen.

GESTABILISEERDE TEWERKSTELLING IN DE VISSERIJ

W.E.S.

Het Studiebureau van de Westvlaamse Economische Raad analyseerde de meest recente statistische gegevens van de R.M.Z. en van het Bestuur van het Zee- en van de Binnenvaart, met betrekking tot de evolutie van de tewerkstelling in de visserij in 1967.

Volgens de gegevens van de R.M.Z. waren er op 30 juni 1967 1.492 tewerkgesteld in de zeevisserij in West-Vlaanderen, tegenover 1.484 in 1966.

Tewerkstelling onder regime R.M.Z., 1964-67 (30 juni)

Jaar	Tewerkgesteld
1964	1.569
1965	1.690
1966	1.484
1967	1.492
(1966 = 100 : 1967 = 100,3)	

Deze gestabiliseerde tewerkstelling is de resultante van een lichte verhoging in de havens van Zeebrugge en Blankenberge van 561 in 1966 tot 615 in 1967 en van een daling te Oostende (van 728 naar 691) en te Nieuwpoort (van 184 naar 175) tewerkgesteld. Pro memorie dienen nog elf tewerkgesteld in de visserij vermeld te worden in de arrondissementen Diksmuide, Roeselare en Kortrijk.

Tewerkstelling per arrondissement, 1966-67 (30 juni)

Arrondissement	1966	1967	Index
Oostende	728	691	94,9
Brugge	561	615	109,6
Veurne	184	175	95,1
Diksmuide-Roeselare-Kortrijk	11	11	100,0
	1.484	1.492	100,3

De telling per 31 december van het Bestuur van het Zee-
wezen geeft analoge cijfers. De totale bemanning (dek-
en machinepersoneel) bedroeg in West-Vlaanderen op
31 december 1967 1.433 eenheden, tegenover 1.431 in
1966. Per haven is de verdeling er als volgt : Oostende
621 (status-quo tegenover 1966) ; Zeebrugge 619 (status-
quo) ; Blankenberge 14 (+ 3) en Nieuwpoort 179 (— 1).
In totaal betekent dit een verhoging met 2 eenheden
tegenover 1966.

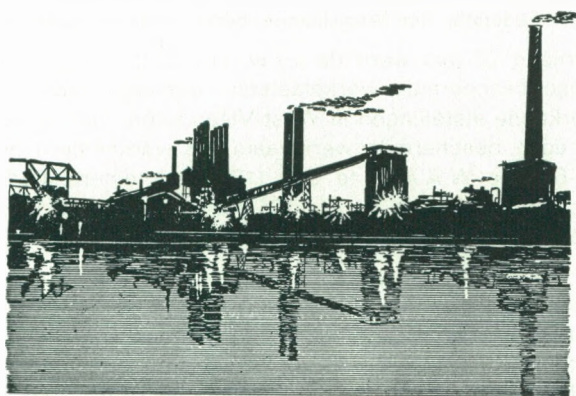
Dat deze stabilisering van de tewerkstelling gepaard
gaat met een stelselmatige vermindering van het aantal
bemande schepen (324 in 1967 tegenover 333 in 1966
en 339 in 1965) is te wijten aan het feit, dat de scheeps-
grootte stelselmatig verhoogt, terwijl de kleinere een-
heden verdwijnen.

Tussen 1966 en 1967 verdwenen er aldus, wat de totale
Westvlaamse visserijvloot betreft, 24 kleinere eenheden,
gaande van de garnaalscheepjes tot en met de grote
middenslagtreilers. Het aantal kleinere diepzeetrelers

Aantal zeelieden en bemande schepen, 1965-67 (31 dec.)

Haven	Zeelieden			Bemande schepen		
	1965	1966	1967	1965	1966	1967
Oostende	695	621	621	140	130	128
Zeebrugge	581	619	619	143	147	142
Blankenberge	12	11	14	3	3	3
Nieuwpoort	176	180	179	53	53	51
	1.464	1.431	1.433	339	333	324

verhoogde echter van 40 tot 48 (+ 8) en het aantal
grote diepzeetrelers van 23 naar 28 (+ 5). Oostende,
dat van deze beide laatste groepen, in 1966 46 eenheden
bezat, telde er in 1967 52 ; Zeebrugge kwam in dezelfde
periode van 17 naar 23 eenheden. De specifieke sterkte
van Zeebrugge als vissershaven ligt op deze wijze nog
steeds bij de middenslagtreilers, alhoewel de schaalver-
groting zich ook daar van jaar tot jaar verder doorzet.

HET KAPITAAL DAT U NODIG HEBT VOOR :

Het uitrusten

Bouwen

Moderniseren van uw bedrijf

Verruimen van uw bedrijfskapitaal

wordt U verstrekt door de Nationale Maatschappij voor
KREDIET aan de NIJVERHEID, dank zij haar

KREDIETEN OP HALFLANGE EN LANGE TERMIJN

Door beroep te doen op de N.M.K.N., voor die aard van kredieten de grootste financiële instelling van het land, verzekert U uw volledige
onafhankelijkheid.

De N.M.K.N. helpt U bij uw betrekkingen met de overheid om eventueel de voordelen de bekomen, voorzien door de wetten ter bevordering van
de economische expansie.

De N.M.K.N. verschaft eveneens **AANVULLENDE KREDIETEN OP KORTE TERMIJN** die de goede gang van uw onderneming moeten verzekeren.

De N.M.K.N. geeft het hoogste rendement aan het beschikbaar geld dat U bij haar in **REKENINGEN OP ZICHT, OP TERMIJN OF MET OPZEGGING**

plaatst alsook aan uw intekeningen op **KASBONS**.

Al deze beleggingen zijn door de Staat gewaarborgd.

REGIONALE ZETELS :

Brugge : St.-Janstraat 11 - tel. (050) 351.33

Gent : Goerard de Duivelstraat 3 - tel. (09) 25.51.95 - (09) 25.51.83

St.-Niklaas-W. : Prins Albertstraat 39 - tel. (03) 76.47.42

ZITDAG :

Kortrijk : Textielpatroonsverbond, Casinoplaats 10, tel. (056) 208.34
tot 36, elke maandag van 13 u 30 tot 17 u.

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL :

Brussel, Waterlooaan 16 - tel (02) 13.62.80 (20 l.)

KREDIET AAN DE NIJVERHEID

Benoeming Katholieke Universiteit te Leuven

Dr O. Vanneste, directeur W.E.R.-W.E.S., werd benoemd tot buitengewoon docent aan de katholieke universiteit te Leuven. Hij zal te Kortrijk de cursus doceren van 'Staatshuishoudkunde' (1e kandidatuur Rechten) 'Bedrijfseconomie voor Juristen' (2e kandidatuur Rechten) en 'Economie - speciale vraagstukken en beginselen van Statistiek' (2e kandidatuur Rechten).

Dr O. Vanneste is eveneens lid van het Voorlopig Comité en van het Bureau van de Katholieke Universiteit Leuven - Afdeling Kortrijk.

Bezoek Commissaris-Generaal op W.E.S.

Op 28 en 29 juni jl. bracht de Heer A. Haulot, Commissaris-Generaal voor Toerisme, een tweedaags bezoek aan het Westvlaams Economisch Studiebureau. Het bezoek had als doel de ruimtelijke voorzieningen in de gewestplannen van de kuststreek vanuit toeristisch standpunt te bespreken; nadien werden de voornaamste voorzieningen ter plaatse aan de Belgische kust bestudeerd.

Motivatie-onderzoekingen aan de Belgische kust

In het kader van het Toeristisch Economisch Research-programma 1968-1969 werd het Westvlaams Economisch Studiebureau door het Commissariaat-Generaal voor Toerisme belast met twee studieopdrachten. Het eerste onderzoek betreft een motivatie-onderzoek bij Belgische verblijfstoeristen aan de Belgische kust. In het tweede onderzoek gaat het eveneens om een motivatie-onderzoek, doch met betrekking tot de Nederlandse markt.

In feite bestrijken deze studies een ruimer domein dan de titel laat vermoeden, vermits de studies gericht zijn op het releveren van de reclamemedia, de reismotieven, de reisorganisatie, de vakantieuitgaven, de houding van de vakantiegangers ten aanzien van het toeristisch aanbod en de uitbouw van de kust gezien door de toerist. Deze studie wordt uitgevoerd op basis van twee uitgebreide quota-samples. 1.500 Belgen en 700 Nederlanders werden in het onderzoek betrokken. Met deze enquêtes werd reeds aanvang genomen tijdens de maand juni. De interviews bij de verblijfstoeristen liepen door tot eind september.

Door het Westvlaams Economisch Studiebureau werden in het verleden gelijkaardige studies ondernomen bij de Britse, Franse en Duitse vakantiegangers. De resultaten van deze onderzoekingen gaven reeds aanleiding tot meerdere initiatieven en nieuwe wendingen inzake het toeristisch beleid.

Op grond van ervaringen van de vroegere gelijkaardige onderzoekingen werden zowel de enquêteteknik als het enquêteformulier aangepast.

Open dag bij 'Outboard Marine Belgium'

Op 15 juni werd door 'Outboard Marine Belgium' een 'Giant Open House' gehouden. Daarmee werd het tienjarig bestaan van het bedrijf te Brugge herdacht, wat tevens aanleiding was om enkele gegevens te verstrekken.

Outboard Marine Belgium stelt 890 personen tewerk, waaronder 261 bedienden en 503 mannelijke en 126 vrouwelijke arbeiders. In totaal beschikt het over 13 ha 38 a grond waarvan er 31.150 m² bebouwd zijn.

Na een eerste periode van beperkte assemblage, werden tussen 1958 en 1963 32 modellen buitenboordmotoren verzameld; in 1965 werden daar kettingzagen, grasmaaimachines en sneeuwvoertuigen aan toegevoegd. In 1967 werden daar nog hekmotoren bijgenomen, wat een fabrieksuitbreiding noodzakelijk maakte.

99 % van deze produktie wordt uitgevoerd; 50 % van de produktie blijft wel in de Euromarkt.

Het volgend vijfjarenplan voorziet een stijging met nog 68 % van de produktie, terwijl de gebouwen en de uitrusting met 31 % zullen toenemen. Tevens worden momenteel nog enkele nieuwe produkten getest op hun verkoopmogelijkheden in de diverse afzetgebieden.

Federatie der Westvlaamse beschermde werkplaatsen

Op vrijdag 28 juni werd de v.z.w. 'Federatie der Westvlaamse beschermde werkplaatsen' gesticht tussen de vier erkende instellingen in West-Vlaanderen, met name: de Brugse beschermde werkplaats (68 werknemers per 31-12-67), de W.A.A.G. te Gits (121 werknemers medio 1968), de W.A.A.K. te Kuurne (66 werknemers eind 1967) en de B.W.O. te Oostende (14 werknemers).

Naar aanleiding van een te dier gelegenheid gehouden voorlichtingsvergadering bleek dat voor deze 250 werknemers door de initiatiefnemers 15 miljoen F werd geïnvesteerd in gebouwen en materieel. Een onvoldoende selectieve aanwerving, een wisselvalligheid bij de werkopdrachten en vooral een te lage subsidiëringpolitiek vanwege het Rijksfonds voor reclassering van mindervaliden brengen mee dat de leefbaarheid van deze vier werkplaatsen momenteel sterk wordt bedreigd.

Namens het provinciebestuur, dat door de voltallige bestendige deputatie in de nieuw-gestichte Federatie is vertegenwoordigd, werd door de Heer H. De Fauw, Bestendig Afgevaardigde, de financiële steun van de provincie toegezegd.

Economische Raad voor Vlaanderen

Dr O. Vanneste, directeur W.E.R.-W.E.S., woonde de Raad van Beheer van de E.R.V. bij op 29 mei, 26 juni en 31 juli.

Studex - Gewestplannen

Het gewest Diksmuide-Torhout is in West-Vlaanderen het laatste gewest waarvoor de opdracht tot het opmaken van een ontwerp van gewestplan werd toevertrouwd aan de v.z.w. Studex. Alle gemeenten van het gewest Diksmuide-Torhout, diverse vertegenwoordigers van het gewest en de ministeriële departementen ontvingen in de loop van de maand april 1968 de rapporten met de opties en een algemeen structuurplan (schaal 1/50.000). De opmerkingen van de gemeenten en van andere vertegenwoordigers van het gewest, die schriftelijk werden ingediend, zullen begin september besproken worden door het Adviescomité van het gewest Diksmuide-Torhout. Onmiddellijk nadien zullen deze opmerkingen met de betrokken gemeenten besproken worden op diverse konsultatievergaderingen. Na de konsultatievergaderingen zal het ontwerp van gewestplan door de studiegroep verder worden gepreciseerd (op schaal 1/10.000) en wordt de tweede officiële raadpleging van de gemeenten voorbereid. In een latere fase zal het openbaar onderzoek plaats hebben, zoals voorzien in de wet van 29 maart 1962.

Voor de gewesten Brugge-Oostkust, Middenkust-Oostende en Westkust-Veurne evenals Ieper-Poperinge wordt thans de tweede officiële raadpleging van de gemeenten voorbereid.

Voor de gewesten Kortrijk en Roeselare-Tielt had de eerste officiële raadpleging van de gemeenten plaats tijdens de eerste helft van juni. Sindsdien werden nog talrijke besprekingen gevoerd met diverse gemeentebesturen. Het ontwerp van gewestplan wordt verder gepreciseerd en zal in november ek. worden neergelegd bij de Dienst Algemeen Beleid van de Ruimtelijke Ordening te Brussel. Na advies van deze Dienst kan de tweede officiële raadpleging van de gemeenten worden voorbereid.

Tewaterlating te Oostende

Op 29 juni werd te Oostende de hoogzeesleepboot 'Wielingen' te water gelaten. Als thuishaven heeft hij Zeebrugge waar hij hoofdzakelijk tankers van 100.000 t. zal bijstaan.

Rekening houdend met dergelijke opdrachten, zal hij uitgerust worden met een brandinstallatie, waaronder een pomp van 100 pk met een debiet van 200 t/h, verschillende brandweerwerktuigen en een systeem van koelzuursneeuw onder druk.

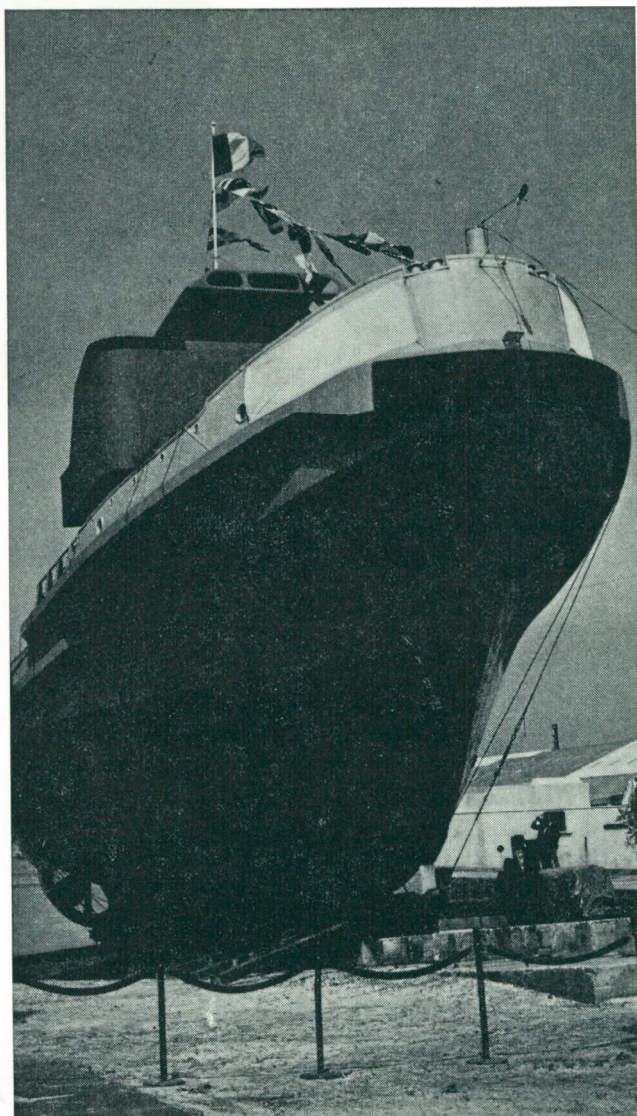
De sleepboot heeft een lengte van 32,60 m bij 9,20 m breedte. Hij wordt voortgestuwd door een motor van 200 PK die aan een schroef van 2,70 m diameter gekoppeld is via een keerkoppeling met dubbele reductie. Een draaibare straalbuis omgeeft de schroef. Dit systeem geeft de sleepboot in vrije vaart een snelheid van

13,5 kn. en een maximum paaltrekkracht van 24 t. zonder de motor over te belasten. De sleepboot is eveneens zeer manoeuvreerbaar, zowel voorwaarts als achterwaarts.

Met het oog op een rendabele uitbating worden de voornaamste machines en de voortstuwingsinstallatie op afstand bediend van op de brug. Dit laat toe de bemanning tot 5 man te beperken. Om eventueel een langer verblijf op zee toe te laten, zijn nochtans 12 verzorgde en rationele kooien voorzien.

Tenslotte zij vermeld dat de 'Wielingen' een zusterschip krijgt dat in aanbouw is. Deze twee sleepboten worden gebouwd op de Oostende werven van de n.v. Beliard Murdoch.

Foto : Roland, Oostende

De Maatschappij die U en **UW**
STREEK best kent en zich dan ook
het best aanpast aan **UW VERZE-**
KERINGSPROBLEMEN van

BRAND

LEVEN

ONGEVALLen

Zetel en Burelen :

KORTRIJK

Lange Steenstraat 20 (Huyze Ghellinck)

Lekkerbeetstraat 3

Telefoon : (056) 116.91 (6 lijnen)

Bijhuis :

BRUGGE

Garenmarkt 6

Telefoon : (050) 324.40

Algemeen Agenten te
Antwerpen en Brussel

Inspecties over het ganse Vlaamse land

Studiereis in West-Vlaanderen

Op 14 juni jl. werd op verzoek van het Vervolmakingscentrum voor Bedrijfsleiding van de Katholieke Universiteit te Leuven een studiebezoek georganiseerd aan West-Vlaanderen voor hogere ambtenaren. 27 deelnemers werden op het Provinciaal Hof ontvangen alwaar Dr O. Vanneste, directeur W.E.R.-W.E.S., een lezing gaf over de welvaartsorganen in West-Vlaanderen; nadien werden de industrieterreinen van Brugge, Torhout en Roeselare bezocht. Op het stadhuis te Roeselare had, onder voorzitterschap van de Heer D.R. Deman, burgemeester en voorzitter W.I.E.R., een slotbespreking plaats.

Nieuw bedrijf te Meulebeke

Op 1 augustus 1968 startte te Meulebeke de firma Rolvaplast, producent van plastische stoffen (o.m. rolluiken) voor de bouwnijverheid. De maatschappelijke zetel is gevestigd te Gottem.

Momenteel zijn er reeds acht tewerkgestelden; de bedrijvigheid wordt uitgeoefend in de vroegere gebouwen van de firma Buyse-veevoeders.

Meestergasten

Op vrijdag, 28 juni 1968 werden tijdens een academische plechtigheid, ingericht door het Produktiviteitscentrum West-Vlaanderen, aan ongeveer honderd meestergasten getuigschriften uitgereikt. Deze meestergasten kregen gespecialiseerd onderricht gedurende twee jaar. In totaal ontvingen reeds 450 personen dergelijke bijscholing.

Bedrijfsuitbreiding te Moorslede

Met een vaste regelmaat stijgt de tewerkstelling bij de firma Gebroeders O. en L. Bardijn te Moorslede, konfektie van damesbovenkledij, mantels en mantelpakjes.

De Gebroeders Bardijn startten in 1961 met een eigen firma. In 1965 waren er reeds 20 tewerkgestelden; in 1967: 40 en in april 1968 tenslotte 80, voornamelijk vrouwen.

Meer dan de helft van deze werkneemsters is afkomstig uit Moorslede zelf; uit de gemeenten Zonnebeke en Passendale samen komen ook een 25-tal personen.

Eind 1966 werd begonnen met een nieuwe werkplaats, met 1.165 m² grondoppervlakte. Het gelijkvloers niveau is volledig ingericht als werkplaats, terwijl de opslagplaats van de stoffen, de kleedkamer, de fietsenbergsplaats en de eetzaal van het personeel ondergronds zijn gebouwd.

De nieuwe gebouwen werden in augustus 1967 betrokken, wat sindsdien aanleiding gaf tot een verdubbeling van het personeel. In totaal kunnen er 125 personen in het bedrijf tewerkgesteld worden.

Vast bureau voor Westtoerisme

Westtoerisme kreeg een vast bureau met eigen lokalen en eigen personeel. Dit werd beslist op de jongste bijeenkomst van de Raad van Beheer van de West-vlaamse provinciale vereniging voor toerisme, die bijeenkwam onder het voorzitterschap van de Heer Goeverneur. De Heer A. Legein, provinciaal gedeputeerde en eerste ondervoorzitter, gaf een uitvoerige uiteenzetting van de plannen om de structuur en de werking van Westtoerisme te verstevigen en uit te breiden. Een vast bureau, zomede de onlangs opgerichte adviescommissies, waarvan een zeer nuttige en stimulerende activiteit verwacht wordt, moeten aan de provincie een degelijk apparaat geven om, met de toeristische centra van West-Vlaanderen en in samenwerking met het Commissariaat-Generaal voor Toerisme, de toeristische nijverheid van West-Vlaanderen te helpen en te bevorderen. Westtoerisme, dat tot dusver enkel over part time-personeel beschikte, zal thans een vast bureau krijgen met full-time personeel.

De Heer A. Legein deelde ook mede dat hij, met de eensgezinde instemming van de Heer Gouverneur en van de Bestendige Deputatie, de provinciale raad van West-Vlaanderen, bij de bespreking van de begroting 1969, zal verzoeken een bijkomende toelage te verlenen aan Westtoerisme.

Tot directeur van Westtoerisme werd benoemd de Heer Ph. Geysen, die sinds verscheidene jaren reeds de functie van toeristisch adviseur bij de vereniging heeft uitgeoefend.

Kustgemeenten investeerden 2 miljard

Volgens het Gemeentekrediet voerden de kustgemeenten de jongste 10 jaar voor ongeveer 2 miljard F openbare werken uit, dikwijls ten bate van het toerisme. Drie paviljoenen voor vreemdelingenverkeer, vijf parkings, minstens vier speelpleinen, vier mini-golfterreinen en tennispaviljoenen werden met name geciteerd.

Daarenboven moderniseerde Oostende zijn Thermenpaleis, Blankenberge herstelde de Pier, Knokke bouwde een feestzaal, Blankenberge, Bredene, Heist, Koksijde, De Panne, Middelkerke en Oostduinkerke kochten reddingsmaterieel. Blankenberge bouwde daarenboven sanitaire installaties onder de dijk. Tevens herstelden of moderniseerden Blankenberge, Koksijde Knokke, Middelkerke en Oostende hun Casino, terwijl Oostende tenslotte het huis van James Ensor kocht, samen met een doek van de kunstenaar en een borstbeeld.

Voor deze en nog enkele andere investeringen gingen de betrokken gemeenten leningen aan bij het Gemeentekrediet van België.

D. V. C.

DELPUTTE VENDING COMPANY

Kortrijksteenweg 287, Bissegem

Tel. (056) 110.53

Uitbaten van verkoopautomaten in West- en Oost-Vlaanderen

voor Verse koffie

Chocolademelk

Limonaden

Chocolade

Patisserieën

Sandwichen

Sigaretten

Koude en warme maaltijden

Onze toestellen worden
noch verhuurd, noch verkocht.

Vormingsprogramma's in beleidsvoering

Op het sekretariaat van het Vervolmakingscentrum voor Bedrijfsleiders te Leuven (Tiensestraat, 86 - Tel. 016/275.16) kunnen verdere inlichtingen worden verkregen over de nu reeds geplande programma's voor 1968-69: directiepersoneel, productiebeheer, lokale overheidsdiensten, financiële behoeften en financieringsbronnen, marketing, sensitiviteitstraining, beleidsboekhouden. Tevens worden enkele kortere vormingsprogramma's voorbereid o.m. over werken met ordinateuren en over personeelsbeleid.

Bouwvergunningen in landbouwzones

In antwoord op een parlementaire vraag betreffende het bouwen in als landbouwzones aangeduide zones, verstrekte de Heer J. De Saeger, Minister van Openbare Werken een omstandig antwoord waaruit blijkt:

1. dat de gebouwen de meest geschikte bestemming van een bepaalde zone niet in gevaar mogen brengen;
2. dat in de agrarische zones alleen toegelaten zullen worden, konstrukties die dienstig zijn voor land- en tuinbouw en voor agro-industriële doeleinden (vb. intensieve veeteeltbedrijven en niet bodemgebonden land- en tuinbouwbedrijven), alsmede woon- en bedrijfsgebouwen voor agrarische beroepen. Zowel het bouwproject zelf als de hoedanigheid van de toekomstige bewoner zal in aanmerking worden genomen;
3. dat het eventueel esthetisch karakter, in aanmerking komend voor passieve recreatie, geëerbiedigd wordt;
4. dat de voorgrond, palend aan uitgeruste wegen, ook onder de voorgaande regels valt, behoudens wanneer het een opvulling betreft tussen twee bestaande woningen of de afwerking van een blinde gevel van een bestaande woning.

Provinciale veeprijskampen

Het Provinciaal Verbond der Veehoudersbonden van West-Vlaanderen organiseerde op 30 juni jl. te Torhout de tweejaarlijkse provinciale rundveeprijskamp gepaard met de provinciale prijskamp voor landbouwwrijpaarden.

Op 13 juli jl. werd te Roeselare de Provinciale schapenprijskamp gehouden.

Nieuw bedrijf van s.v. Waco te Brugge

De s.v. Westvlaamse Afzetcoöperatie voor Akkerbouwprodukten te Veurne opgericht met het doel brouwergerst en tarwe van de aangesloten leden marktklaar te maken en af te zetten, ging op 27 juli jl. over tot de inhuldiging van haar nieuwe installaties die aan het nijverheidsdok te Brugge werden opgetrokken.

Deze moderne graanconditioneringsinrichting bezit een stockageruimte in silo's voor ongeveer 16.000 ton.

Volmakingsprogramma voor bedrijfsleiders

Aan de Rijksuniversiteit te Gent werden op 27 september jl. op een plechtige wijze drie nieuwe volmakingsprogramma's ingezet, die tot 28 maart 1969 lopen. Het betreft een top-management programma, een middle-management programma en een cyclus van inleidende voordrachten. Over deze drie programma's, georiënteerd op het bedrijfsbeheer, kunnen alle verdere inlichtingen bekomen worden op het Seminarie voor Produktiviteitsstudie en -onderzoek, St.-Pietersnieuwstraat 49, te Gent (Tel. 09/25.63.53).

Interkommunale Leiedal

Op dinsdag 28 mei had te Kortrijk de achtste jaarlijkse *Algemene Vergadering* van Leiedal plaats.

Naast de toelichting bij het aktiviteitsverslag en het financieel verslag en de bespreking van het aktiviteitsprogramma en de begroting voor 1968, werd een bespreking gewijd aan een ontwerp van statutenwijziging.

Een belangrijke wijziging die werd voorgesteld bestaat erin de beheerders en kommissarissen voor een periode van zes in plaats van 3 jaar te benoemen. Eveneens zou het aantal beheerders en kommissarissen verhoogd worden.

Op een volgende Algemene Vergadering zal de definitieve tekst van statutenwijziging worden bekrachtigd.

De *industriezone* van circa 15 ha die Leiedal te Vichte zal realiseren werd op 13 mei 1968 bij Koninklijk Besluit goedgekeurd.

In de industriezone te Heule-Kuurne werd een perceel van 5.008 m² verkocht aan de firma R. Verwee, afdeling Vivo, voor uitbreiding van de vroeger aangekochte oppervlakte. Twee nieuwe bedrijven kwamen er zich vestigen: de firma Goethals uit Kuurne kocht een oppervlakte van 2.554 m² voor de oprichting van een konfektie-atelier; de pvba Valcke uit Kortrijk kocht een perceel van 2,2 ha aan voor de oprichting van haar afdeling metalen meubelen. De firma Valcke is het 36e bedrijf in deze zone.

In de Industriezone te Gullegem-Moorsele vestigde zich het 12e bedrijf, namelijk de firma Picavet uit Moorsele, installateur van centrale verwarming.

Inzake aanleg van woonzones werd Leiedal bij provisieel vonnis eigenaar van 17,8 ha te Gullegem en 14,2 ha te Moorsele.

De wijk Peperstraat te Gullegem zal volgens het verkavelingsplan 330 woongelegenheden tellen, waarvan een honderdtal te bouwen door de plaatselijke bouwmaatschappij.

De uitrustingswerken ten bedrage van 52 miljoen F zullen in 1969 aangevat worden.

Te Moorsele zal de wijk Kapelstraat ongeveer 380 woningen bevatten. Hier zal een groot deel van de woningen door de Nationale Maatschappij van de Kleine Landeigendom gebouwd worden.

In verschillende andere gemeenten staat Leiedal op het punt gronden voor woningbouw aan te kopen.

Het beheer van het burgerlijk vliegveld te Wevelgem, wordt definitief door Leiedal waargenomen. Leiedal installeerde de heer J. Hermant als vliegveldoverste.

Door de *urbanistische dienst* van Leiedal werden gedurende het 3e kwartaal studies van BPA aangevat voor de gemeenten Bellegem, Heule en Rekkem. Aan de gemeenten Lendeledede, Vichte, Kuurne, Deerlijk, Heule, Gullegem, Ingooigem, Marke, Desselgem en Hulste werden studieontwerpen of voorontwerpen van BPA overgemaakt.

Definitieve ontwerpen van BPA werden overgemaakt aan de gemeenten Aalbeke, Gullegem en Kuurne.

De ondernemer in deze tijd

Door het Vlaams Economisch Verbond wordt een mooi geïllustreerde uitgave uitgegeven onder de titel 'De ondernemer in deze tijd', waarin diverse thema's worden behandeld door Prof. Dr G. Eyskens, Eerste Minister, door W. Bruynzeel, Voorzitter Raad van Nederlandse Werkgeversverbanden, door Prof. Dr F. Collin en door Ir J. Fierens, Voorzitter van het Lieven Gevaert Fonds. Foto's duiden op de aanwezigheid van Z.M. de Koning op de Lieven Gevaert-hulde, die op 28 mei 1968 werd georganiseerd ter gelegenheid van de 100e verjaardag van de geboorte van Lieven Gevaert.

De deelnemers aan het jaarlijks algemeen congres V.E.V. krijgen deze brochure toegestuurd. Andere belangstellenden kunnen ze bekomen door storting van het bedrag van 50 F op postrekening nr. 4890.66 van het Vlaams Economisch Verbond te Antwerpen.

Afzet van vlasvezel in de U.S.A.

Met de financiële steun van het Provinciaal Comité voor Landbouw ondernamen Ir. L. Bockstaele, directeur van het Provinciaal Centrum voor Nijverheidsteelten te Rumbeke en W. Vanneste, directeur van de s.v. Vlascoop te Gullegem van 27 mei tot 11 juni jl. een studiereis om de afzet van vlasvezels in de U.S.A. te onderzoeken.

De toepassingsmogelijkheden van vlasvezel bij de produktie van menggarens en de nieuwere veredelings technieken die in de textielindustrie worden toegepast, werden er gans in het bijzonder bestudeerd.

Gouden Roos 1968

De rozennieuwigheden opgeplant in de Internationale Rozentuin voor de Noordzeelanden te Kortrijk werden op 27 juni, aan de keuring van de internationale jury onderworpen. De 'Gouden Roos' werd toegekend aan de kweker A. Meiland voor de floribunda roos, MEI gasco.

Van de 66 opgeplante nieuwigheden werden verder negen diploma's van zilveren medaille toegekend.

Russische vlasvezeldeskundigen bezoeken West-Vlaanderen

In de week van 22 tot 26 juli jl. bracht een delegatie Russische vlasvezeldeskundigen een bezoek aan onze Provincie. Kontakten werden ondermeer genomen met het Algemeen Belgisch Vlasverbond, het Provinciaal Onderzoek- en Voorlichtingscentrum voor Nijverheidsteelten, vlasvezelbereiders, konstruktoren van vasmachines en vlastelers.

Prijs Arthur Olivier 1968

De Prijs Arthur Olivier, ingesteld door het Provinciaal Tuinbouwcomité met het doel de gemeentebesturen er toe aan te zetten de tuinbouw te bevorderen, werd in 1968 toegekend aan de gemeente Meulebeke.

Groeiende belangstelling voor de champignonteelt

Het Provinciaal Centrum voor Nijverheidsteelten organiseerde, met de medewerking van het Ministerie van Landbouw, een cursus voor aspirant-champignonkwekers. Deze lessenreeks die over 12 dagen liep, werd door ruim 30 kursisten gevolgd.

West-Vlaanderen op Duitse TV-schermen

Ter gelegenheid van de ingebruikneming van nieuwe studio's door de tweede ketting van de Duitse TV te Düsseldorf werden verscheidene speciale programma's over gans Duitsland uitgezonden, waarin ook West-Vlaanderen een flink stuk toegewezen kreeg, dank zij de tussenkomst van Mej. Lützenkirchen, afgevaardigde van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme in Duitsland en de Inspanningen van Westtoerisme.

Voor deze uitzending werd beroep gedaan op enkele spectaculaire groepen van de Breughelstoet van Wingene, die onder de leiding van de heer Fr. Vromman in een life-uitzending vanuit de studio's verscheidene tafelen opgevoerd hebben. In dit programma werd ook een film ingeschakeld, gewijd aan Brugge en de streek van Damme-Lissewege, waarvoor een Duitse TV-ploeg kort voordien verscheidene dagen lang opnamen was komen maken.

di 68/3

MEUBELN
TOP-MOUTON
& CO P.V.B.A.
PROVEN
(W.-VL.)
057/302.88

TOP PROVEN IS NIET VER: HET IS ZELFS DE DICHTSTE
PLAATS WAAR U TOP KAN ONTMOETEN: IN DE RUIMSTE
TOONZALEN VOL LEVENSKUNST

Machinale strandreiniging

Een afvaardiging van Westtoerisme, onder de leiding van de Heer A. Legein, Provinciaal Gedeputeerde en eerste ondervoorzitter van Westtoerisme, heeft een bezoek gebracht aan de Franse Middellandse Zeekust, waar een machine van Amerikaanse makelij ingezet is voor reiniging van het strand.

Dit gebeurde als gevolg van de jongste bijeenkomst van de burgemeesters van de kust bij de Heer Gouverneur, waar het probleem van de strandreiniging besproken werd.

Een onderzoek heeft uitgewezen dat voorlopig slechts één machine in aanmerking zou komen voor de reiniging van de Belgische kust, nl. een Amerikaanse machine waarvan een exemplaar sinds een paar jaar — overigens tot zeer grote voldoening — aan het werk is aan de Franse Zuidkust. Op het eerste gezicht zou deze machine, die ook in nat en zelfs in zeer sterk bevuild zand kan werken, met succes kunnen ingezet worden aan de Belgische kust.

Er dienen evenwel nog enkele details onderzocht te worden alvorens definitief antwoord kan gegeven worden op de vraag of deze machine met evenveel succes ook aan de Belgische kust zou kunnen werken.

Anderzijds betekent deze strandreinigingsmachine een belangrijke investering, zodat ook hiervoor, evenals voor de onderhoudskosten, een oplossing moet gevonden worden.

Deze machine is van aard om de ganse Belgische kust verscheidene keren per seizoen te reinigen.

Westtoerisme zal deze zaak verder onderzoeken, ten einde een degelijke oplossing te vinden voor de strandreiniging, die ook aan de Belgische kust, zoals aan iedere kust waar toerisme bedreven wordt, een zorgelijk probleem is.

Uitbreiding n.v. Vesdre-Escaut te Veurne

Op een perskonferentie te Veurne op 28 augustus kondigde de n.v. Vesdre-Escaut een belangrijke expansie aan. De verwerking van de grondstoffen uit chemische bedrijven tot band zal opgedreven worden van 1.700 ton tot 2.500 ton per jaar. Hiermede zal de filiaal Vesdre-Escaut te Veurne circa 40 % van de Belgische productie terzake leveren. Ook de spinnerij zal van 650 ton tot 1.000 ton per jaar verhoogd worden.

De tewerkstelling, die begin 1968 circa 100 personen bedroeg, belooft thans 122 personen en zal in mei 1969 opgedreven worden tot 155 personen.

De vestiging en groei van deze onderneming te Veurne wijzen op de mogelijkheden van de Westhoek en op het vertrouwen van deze belangrijke Belgische textielgroep in de Westhoek.

Vreemde arbeidskrachten in West-Vlaanderen

Volgens een recente uitgave van het N.I.S. te Brussel waren er op 30 juni 1967 in West-Vlaanderen 2.182 vreemde arbeiders tewerkgesteld. Dit zeer laag cijfer bevestigt dat West-Vlaanderen zeker geen grote attractie uitoefent op vreemde arbeidskrachten.

Het arrondissement Kortrijk telde 689 arbeidskrachten en het arrondissement Brugge 604.

Bij de interpretatie dient er wel rekening gehouden met het feit dat bepaalde werkzaamheden, uitgeoefend in West-Vlaanderen, gerealiseerd kunnen worden door arbeiders in dienst van elders gevestigde gespecialiseerde firma's. Dit lijkt zeker het geval te zijn voor bepaalde groepen bouwvakarbeiders, die dagelijks van Brussel naar Zeebrugge pendelen, en die niet in bovenstaande cijfers konden worden verrekend.

Telling vreemde arbeidskrachten, naar plaats van tewerkstelling 30 juni 1967 (N.I.S.)

Arrondissement	Arbeiders			Bedienden			Totaal		
	M	V	Tot.	M	V	Tot.	M	V	Tot.
Brugge	384	69	453	109	42	151	493	111	604
Diksmuide	11	7	18	2	1	3	13	8	21
Ieper	119	43	162	36	14	50	155	57	212
Kortrijk	380	136	516	124	49	173	504	185	689
Oostende	220	56	276	23	30	53	243	86	329
Roeselare	83	17	100	21	6	27	104	23	127
Tielt	27	21	48	8	3	11	35	24	59
Veurne	69	60	129	7	5	12	76	65	141
W.-Vlaanderen	1.293	409	1.702	330	150	480	1.623	559	2.182

Russische hydroglisseur te Oostende

Een draagvleugelvaartuig van Russische makelij legde te Oostende aan. Personaliteiten van het Stadsbestuur en van de maritieme milieus waren in de gelegenheid een proefreis in zee te maken.

Dit schip, uitgerust met 2 motoren van elk 500 HP, ontwikkelt een snelheid van 70 km per uur en kan 120 passagiers vervoeren.

De Flandria schepen hebben nu ook Oostende als aanleghaven gekozen. Regelmatig ziet men deze schepen, uit Antwerpen afgevaaren, te Oostende hun passagiers ontschepen.

Westvlaams Agrarisch Vormingsinstituut

De Raad van Beheer van het Westvlaams Agrarisch Vormingsinstituut besliste onlangs over te gaan tot het inrichten, tijdens het aanstaande winterseizoen, van een cursus voor jonge landbouwsters. De lessen zullen in internaatverband worden opgevat en doorgaan in de Volkshogeschool De Blankaart te Woumen.

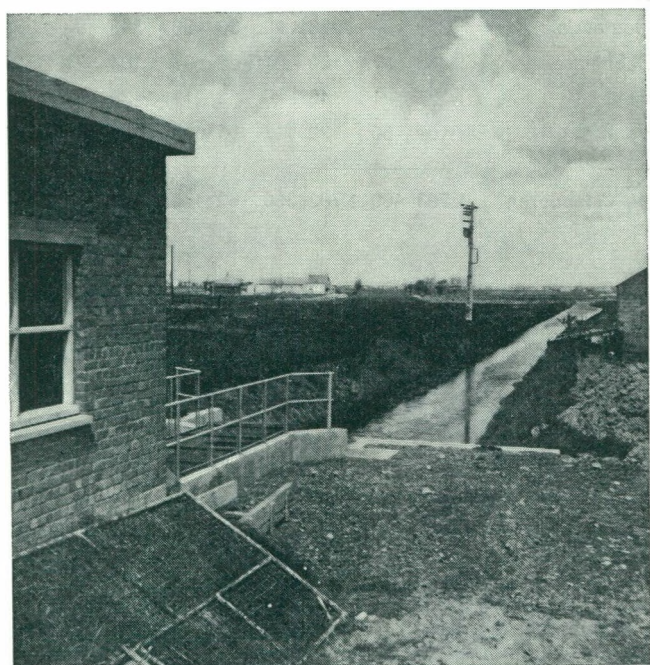
Waterzieke gronden in Westvlaamse Polders

Het Comité voor Ruilverkaveling Wilskerke beëindigde zopas de eerste etappe van een saneringsplan van 200 ha waterzieke zeepolders, de 'Puidebroeken', gelegen in de streek van Wilskerke, Leffinge en Slijpe.

Met de financiële steun van het Ministerie van Landbouw, het Provinciebestuur van West-Vlaanderen, de gemeenten en de betrokken eigenaars, werd daar een pompemaal gebouwd. De bemalingsinrichting werd op 22 mei definitief opgeleverd en zij bewijst reeds uitstekende diensten voor de drooglegging van het gebied. Het elektrisch vjzalgemaal heeft een vermogen van 15.700 l. per minuut en een opvoerhoogte van meer dan 3 meter. De lozing geschiedt in de Vaart van Plassendale.

Momenteel worden, in een gebied van 1.100 ha, de afwerking van de wegen en de waterlopen, de drainering van de grond en de herverkaveling van de grond aangevat.

Foto : Comité voor Ruilverkaveling

Voordrachten

Dr O. Vanneste, directeur W.E.R.-W.E.S. sprak op :

14 juni te Brugge : ' Oprichting, organen, werking en financiering W.E.R.-W.E.S. ', Vervolmakingscentrum voor Bedrijfsleiding, Katholieke Universiteit Leuven.

15 juni te Zeebrugge : ' Economische groei ' Mars et Mercure.

26 juni te Tielt : ' Sociaal-economische problemen van het arrondissement Tielt ', Perskonferentie Tielt.

21 augustus te Antwerpen : ' Economische problematiek van West-Vlaanderen ' Vliebergh Sensie-leergangen - Universitaire Faculteiten St.-Ignatius.

De heer N. D'hiet, Wetenschappelijk Medewerker W.E.S., sprak op 21 augustus te Amsterdam over : ' A project of planned change in values and attitudes to accelerate economic growth in a part of West-Flanders ' (XVIth International Congress of Applied Psychology ; Working group : ' Antropology ').

Mej. L. Van Reybrouck sprak op 20 augustus te Leper over : ' Het plan van de Westhoek ', Stichting-Lodewijk de Raet.

Dr N. Vanhove sprak op 23 juni te Brugge over : ' Industrial Development and Town and County Planning in West-Flanders ' (The Faculty of Architects and Surveyors).

Verder gaf hij vier lezingen voor B.R.T.-West-Vlaanderen over ' De Feestelijkheden aan de kust '. Tevens werd hij geïnterviewd door de B.R.T.-Nederlandse uitzendingen, in de rubriek ' Post-Scriptum ' over het parkeerprobleem aan de Belgische kust.

De heer J. Pattyn, directeur Westvlaamse Interkommunale vereniging sprak op :

2-9-68 : ' De organisatie van het Regionaal-Economisch beheer ', Kamer voor Handel en Nijverheid, Kortrijk.

6-9-68 : ' De economische gevolgen van de brandvoorkoming in de nijverheid ', 54e Kongres van de Koninklijke Westvlaamse Brandweerbond.

Opleidingscyclus hostessen

In juni 1968 werd een eerste opleidingscyclus voor hostessen, ingericht door het Antwerps Centrum voor Productiviteitsbevordering, besloten. In oktober 1968 zal een tweede cyclus starten. Deze opleiding is zeer praktisch opgevat en omvat 34 dinsdagnamiddagbijeenkomsten, gevolgd door een stage. De kostprijs bedraagt 20.000 F. Voor alle inlichtingen : A.C.P., Mechelsesteenweg 203, Antwerpen (04/39.57.17).

Toeristische index juli : goede vooruitgang

De toeristische index Kust en Achterland opgemaakt door het Westvlaams Economisch Studiebureau in opdracht van het Commissariaat-Generaal voor Toerisme en Westtoerisme wees voor juni op een lichte vooruitgang (2,2 %).

Gedurende de eerste maand van het hoogseizoen werd eveneens een vooruitgang geboekt en dit niettegenstaande de minder goede weersomstandigheden en de interne moeilijkheden op de Franse en de Britse markt.

De index voor de maand juli 1968 ligt 4,5 % hoger dan het indexcijfer voor de gelijkaardige periode van vorig jaar. Het betreft hier echter slechts een voorlopig indexcijfer, daar nog niet alle elementen van de index gekend zijn. Vooral de resultaten betreffende het één-dagstoerisme kunnen het eindresultaat nog enigszins wijzigen.

Hieruit mag niet worden besloten dat elk onderdeel of elke deelsektor van de toeristische bedrijvigheid een vooruitgang boekt tijdens de maand juli. De verschillen zijn trouwens inherent aan de weersomstandigheden en dit zowel bij goed als bij minder goed weder.

De deelfacetten die in vergelijking met vorig jaar op een groei wijzen zijn o.m. het campingtoerisme en het appartementstoerisme ; op de luchthaven van Oostende-Middelkerke was er een duidelijke terugloop.

Uiteraard houden deze resultaten nog geen oordeel in over het volledig toeristisch seizoen.

W.I.E.R.

Door de heer Minister van Openbare Werken werd de vaste belofte voor toelagen gegeven voor het bouwen van een pompstation op het industrieterrein te Veurne. Dit is eveneens het geval voor de oprichting van een pompstation op het industrieterrein te Diksmuide.

In de loop van de maand september zal op beide plaatsen een aanvang worden genomen met de werken.

De wegen- en rioleringswerken op het industrieterrein te Stene zullen aanvangen op 16 september e.k. Daardoor zal aan verschillende aanvragen tot vestiging aldaar gevolg kunnen gegeven worden.

Te Gistel werd op 2 augustus jl. de oprichting aangevat van een industrieel complex voor de firma Schlegel, gespecialiseerd in het vervaardigen van plastieke materialen.

Te Tielt is de karosserie Destoop in opbouw, terwijl het aannemersbedrijf Rotsaert er binnenkort zijn gebouwen zal optrekken.

N.V. Westvlaamsche Betonwerkerij

69, ST.-PIETERSKAAI

BRUGGE

Tel. : 150.71 - 150.72

BETONPRODUKTEN VOOR
Bouw & Wegeniswerken

REIZEN WASTEELS

p.v.b.a.

50 BURELEN VERSPREID OVER GANS EUROPA

Hoofdburelen voor beide Vlaanderen :

G. LENOIR

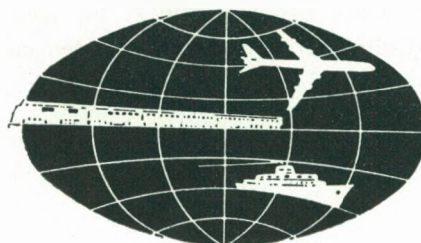
OOSTSTRAAT 29, ROESELARE

Tel. (051) 216.72 (4 l.)

ST.-JACOBSTRAAT 22, BRUGGE

Tel. (050) 365.31 (2 l.)

**SNELLE EN UITERST STIPTE BEDIENING VOOR
ALLE ZAKENREIZEN VAN ONZE KLANTEN**

Steunende leden W.E.R.

zijn NOG beter ingelicht.

Zij ontvangen immers :

- West-Vlaanderen Werkt
- Het jaarverslag W.E.R.-W.E.S.
- De publikaties W.E.R. (uitgezonderd het abonnement Toeristisch-Economisch Onderzoek)

Onze steunende leden ontvingen

- in 1965 : De landbouw in West-Vlaanderen.
- in 1966 : Het groeipoolconcept en de regionaal-economische politiek.
- in 1967 : Het arrondissement Tielt — Een regionaal-economische studie.

Binnenkort komt voor 1968 van de pers :

'De Survey van de Westvlaamse gewesten' en rond de jaarwisseling volgt een studie over de grensarbeid.

Abonnées op 'West-Vlaanderen Werkt', die nog steunend lid willen worden voor 1968, kunnen dit door overschrijving van het supplement op hun abonnement 1968 op Prk. 976.57 van de Westvlaamse Economische Raad.

Het supplement bedraagt 140,- fr., taks inbegrepen. (Gelieve voor bedrijfsdoeleinden een faktuur te vragen.)

Studiedag Toelevering : Zelf maken of kopen ?

Ter gelegenheid van de Internationale Jaarbeurs van Vlaanderen, die van 14 tot 29 september jl. te Gent doorging werd in het kader van de tweede Toeleveringsbeurs een speciale studiedag ingericht door de Belgische Vereniging voor Bevoorradingschefs (A.B.C.A. afdeling Vlaanderen), de Economische Raad voor Oost-Vlaanderen en de Westvlaamse Economische Raad.

Op deze studiedag die doorging op 17 september werd het woord gevoerd door de heer L. De Cock, van de Esso Research-afdeling, over : 'De Economische rol van de bevoorradingsfunctie'. Daarna handelde de heer P. Custers, Bedrijfseconomisch Adviseur, over : 'Het keuzeprobleem : zelf maken of kopen'. Hiermee werd meteen ingehaakt op een zeer belangrijk probleem m.b.t. de toelevering. In meerdere bedrijven wordt immers niet steeds systematisch onderzocht wat uiteindelijk voor het bedrijf de voordeligste oplossing biedt : uitbesteden of zelf maken. Een degelijke kostprijsanalyse laat overigens meermaals uitschijnen dat bepaalde produkten goedkoper kunnen worden gemaakt door gespecialiseerde toeleveranciers.

De synthese van deze studiedag werd gemaakt door Minister A. Coppé, die terzake drie belangrijke vaststellingen naar voren bracht : (1) dat wij vooral na de invoering van de B.T.W., staan voor het einde van de verticale concentratie, die zo lief was aan Ford One, (2) dat de stijgende vraag naar diversifikatie een dringende eis tot decentralisatie van het bedrijfsleven oproept en (3) dat de toelevering als produktieformule een zeer grote toekomst tegemoet gaat.

Na deze studiedag werd er een gezamenlijk bezoek gebracht aan de Tweede Toeleveringsbeurs zelf. De dag besloot met een ontvangst, waarop én deelnemers aan de Toeleveringsbeurs, én Bevoorradingschefs, én de leiding van de W.E.R. en E.R.O.V. nader met elkaar kennis konden maken.

Herfurth Air-Shoppingvluchten

Door Herfurth Air Service wordt, sinds 2 juli 1968, elke dinsdag vanuit de luchthaven van Oostende een speciale shopping-reis ingelegd naar de Engelse badplaats Southend-on-Sea. Individuele en groepséëndagsreizen kunnen overigens elke dag worden ingericht door de betrokken maatschappij.

Organisatie-adviseurs

Door het 'Antwerps Centrum voor Productiviteitsbevordering', v.z.w. werd een overzichtelijke studie gepubliceerd over de verhouding tussen de onderneming en de externe organisatie-adviseurs. Belangstellenden kunnen verdere inlichtingen aanvragen bij het A.C.P., Mechelsesteenweg 203, Antwerpen (Tel. 03/39.56.05).

W.I.T.A.B.

De activiteiten van de W.I.T.A.B. als ontwerper van plannen voor de urbanisatie van het gemeentelijk grondgebied hebben in de loop van het jaar een geweldige uitbreiding genomen.

Voor het ogenblik is de W.I.T.A.B. officieel als urbanist erkend van 34 gemeenten, terwijl nog een vijftal andere gemeenteraden reeds beslist hebben de W.I.T.A.B. aan te stellen als urbanist.

Daarbij bestaat er in akkoord met het betrokken gemeentebestuur, voor een hechtere samenwerking tussen de gemeentelijke urbanist W.I.T.A.B. en een zevental andere gemeenten.

Voor de gemeenten Dranouter, Eernegem, Handzame, Ichtegem, Koolskamp, Oostduinkerke, St.-Eloois-Winkel, Veurne en Wingene werden 12 B.P.A.'s in definitief ontwerp opgemaakt.

Voor zes gemeenten werd het A.P.A. in voorontwerp bij het gemeentebestuur ingediend; voor 21 gemeenten zijn 41 B.P.A.'s in voorontwerp ingediend bij de gemeenten of zijn in opmaak.

Hierbij dient aangestipt dat de W.I.T.A.B. zich niet beperkt tot het materieel werk voor het plan, maar de nodige kontakten legt om bij de bevoegde instanties een gunstig advies nopens het plan te bekomen, en in de fase voor goedkeuring de ganse procedure volgt om de koninklijke goedkeuring zo vlug mogelijk te bekomen.

Westvlaamse Intercommunale voor Huisvestingsbeleid

Door de Interkommunale Vereniging W.I.H. werd sedert een paar maanden definitief gestart met de realisaties.

Naast de aan gang zijnde infrastructuurwerken te Brugge (Ter Panne), Oostkamp (Gruuthuyse) en Veurne (Voetbalstraat), werd thans beslist ook volgende wegenwerken in aanbesteding te geven: Roeselare, St.-Eloois Winkel, Menen en Geluwe.

Inzake woningbouw zijn twee werven aan de gang, namelijk te Lo (10 woningen) en Veurne (23 woningen). Het bouwen van 37 huizen te Heist werd onlangs in aanbesteding gegeven en met de bouw ervan wordt binnenkort begonnen. Verder staan nog op het programma Lissewege en Houtem.

Hieruit kan men afleiden dat buiten de grondverwerving welke nog steeds met de meeste aandacht gevolgd wordt, thans op konkrete wijze de realisaties worden aangepakt. Door de interkommunale vereniging wordt zodoende gehoopt haar taak en doel waarvoor ze werd opgericht op bevredigende wijze te volbrengen.

Bekaert maakt draad. In haar dienst vervaardigen meer dan tienduizend vakmensen honderden soorten draad voor ontelbare toepassingen. Dit jaar miljoenen kilometers. Draad voor muizevallen en voor kaarden in de textielindustrie. Draad voor naainaalden en voor gespannen beton, voor laselectroden en huishoudelijke voorwerpen. Draad voor algemeen gebruik en uiterst gespecialiseerde toepassingen. Bekaert maakt het... **Het andere woord voor draad is BEKAERT**

* Gepuntlast gaas en prikkeldraad, kippengaas en siergaas, zwaar verzinkt of fraai geplastificeerd, voor de landbouw of industriële doeleinden... voor alle toepassingen maakt Bekaert de meest passende en duurzame afrasteringsmaterialen.

BEKAERT-VERKOOPKANTOREN IN EUROPA: ZWEEGEM - BRUSSEL - DEN HAAG - FRANKFURT - MILANO - PARIS

N.V. LITHOBETON

V a a r t d i j k 1 0 1

S N A A S K E R K E

Tel. 059/280.81

Palen voor verlichting

Palen voor drijfkrachtvervoer

Buizen in gewapend of ongewapend beton

Produkten voor wegnis

Prefab-garages Kesting

Damplanken en heipalen

Vormingsprogramma personeelsbeleid

Gedurende 32 zittingen van een halve dag (steeds de zaterdagvoormiddag) wordt in het A.C.P. te Antwerpen door een staf van zeven bevoegde docenten, ieder in hun specialiteit, een programma gegeven, dat in de eerste plaats op de praktijk gericht is. Toch wordt de algemene basis voldoende breed gelegd, aangezien de verschillende technieken van het personeelsbeleid slechts hulpmiddelen zijn welke in een bepaalde techniek of in een bepaalde sfeer gehanteerd moeten worden.

De opleiding omvat:

Psychologie van de mens aan de arbeid (met o.a. ergonomie).

Leiderschap, organisatietechnieken en -structuren.

Kommunikatie en informatie.

Personeelspolitiek en -technieken:

Taakanalyse, werkclassifikatie en loonsystemen

Beoordeling

Aanwerving: rekrutering, selectie en opleiding

Mutaties, ontslag.

Arbeidsrecht en sociale wetgeving.

Werkgevers- en werknemersverhoudingen.

Personeelsadministratie.

Dit programma werd ontwikkeld door personeelsdirecteuren van verschillende vooraanstaande ondernemingen en wil een konkrete bijdrage leveren voor het opleiden van medewerkers van de personeelsdienst. De cyclus vangt aan op zaterdag 5 oktober 1968.

Nadere inlichtingen over dit programma kunnen steeds bekomen worden bij het Antwerps Centrum voor Productiviteitsbevordering, Mechelsesteenweg 203 te Antwerpen. (Tel.: 03/39.56.05 - 03/39.57.17.)

— Twee Nederlandse konfektiebedrijven vestigen zich te leper

Gedurende de maand augustus besloten twee Nederlandse konfektiebedrijven tot een vestiging te leper.

De Van As Confectie-Industrie n.v. uit Vinkeveen neemt een bestaand bedrijf over en richt er de leperse Konfektie-Industrie n.v. in op. De huidige personeelsbezetting (ca. 35 arbeidskrachten) werd overgenomen en er wordt een uitbreiding verwacht die de personeelsbezetting in de eerste fase kan doen stijgen tot 80 tewerkgestelden en later tot 150 personeelsleden.

De vestigingsmotieven waren vooral de ruime beschikbaarheid van arbeidskrachten in de streek, de hoge produktiviteit van de arbeidskrachten, de mogelijkheid tot steunverlening vanwege de Belgische overheid, en de versterking van de konkurrentiepositie binnen de E.E.G.

Ook het konfektiebedrijf De Kievit uit Nijmegen zal te leper de produktie aanvangen van moderne regenkleidij. Dit bedrijf zal in de eerste fase ca. 50 personen tewerkstellen, en voorziet later eveneens uitbreiding.

Beide bedrijven zullen te leper uiteraard vooral aan vrouwelijk personeel werk verschaffen.

Zoals de gehele Westhoek, kent ook het arrondissement leper overigens naast een omvangrijk tekort aan tewerkstellingsmogelijkheden voor mannen, tevens een belangrijke arbeidsreserve aan vrouwelijke werknemers.

Op een vrouwelijke bevolking in het arrondissement leper van 105.074, waarvan volgens de ramingen van het Studiebureau van de W.E.R. 30.900 in de beroeps-actieve leeftijd, waren er in 1965 in dit arrondissement 5.214 loontrekkende vrouwen woonachtig. Hiertoe behoren 3.506 vrouwen ingeschreven bij de R.I.Z.I.V. en 1.700 grensarbeidsters.

Verder dient bij de vrouwelijke actieve bevolkingsgroep rekening worden gehouden met een aangroei van jongeren van ca. 400 personen per jaar. Tenslotte werd gedurende het eerste kwartaal van 1968 nog een dag-gemiddelde van 413 vrouwelijke werklozen geteld in het Gewestelijk Bureau leper van de R.V.A.

Nieuwe Amerikaanse vestiging te St.-Michiels-Brugge

Dank zij een samenwerking tussen La Brugeoise et Nivelles en het Amerikaans bedrijf Clark Equipment Company werd besloten tot de oprichting van een nieuw Amerikaans bedrijf te St.-Michiels-Brugge.

Het nieuwe bedrijf 'Clark Automotive Europe' zal transmissies en aanverwante aandrijvingsonderdelen produceren voor industrietrekkers. Het zal ca. 400 personen tewerkstellen.

Clark Equipment Company was in kontakt met de W.E.R. sedert 3 juli jl. om de nodige dokumentatie te verzamelen in verband met de arbeidsmarkt in het arrondissement Brugge en de mogelijke steunmaatregelen van de Belgische overheid.

Naast Brugge werd ook Straatsburg als mogelijke vestigingsplaats vooropgesteld.

Grensarbeidersgebied in West-Vlaanderen dient dringend geïndustrialiseerd

De Westvlaamse Economische Raad vestigt de aandacht op de dringende noodzaak om aan de grensarbeiders die thans in Frankrijk zijn tewerkgesteld reële mogelijkheden te bieden tot tewerkstelling in eigen land. De ongunstige evolutie van de werkgelegenheid in Noord-Frankrijk en zeer in het bijzonder in de textielnijverheid bedreigt de toekomst van deze arbeidersgroep.

In het Département du Nord was er tijdens het jaar 1967 een daling in de industrie van 22.400 arbeidsplaatsen, waarvan 17.100 in de textielnijverheid. In de handels- en dienstensektor was er slechts een aangroei van 6.600 arbeidsplaatsen. In de streek Rijsel-Roubaix-Tourcoing werden in 1967 65 ondernemingen gesloten die ten minste 20 personen tewerkstelden; het aantal bezoldigden in deze ondernemingen beliep 4.260 personen (1.170 in 1966). Door de verlenging van de schoolplicht in 1967 bleef de toename van de beroepsbevolking nog tamelijk beperkt; in de volgende jaren wordt deze aangroei zeer groot.

Het aantal grensarbeiders uit West-Vlaanderen en ook uit andere provincies was in de voorbije jaren reeds sterk dalend. In de periode april 1965 - april 1967 verminderde het aantal grensarbeiders in West-Vlaanderen van 11.000 tot 8.600; in het arrondissement Moeskroen was er een daling van 7.800 tot 6.800 personen. De dreiging op de grensarbeidersgroep is het grootst in de gewesten waar de industriële onderbouw thans nog zeer gering is, met name in de Westhoek. De Westhoek, gebied waarop de wet van 14 juli 1966 toepasselijk

werd verklaard, telt nog circa 6.700 grensarbeiders; worden hierbij ook de grensarbeiders gerekend van de gemeentenstrook Ploegsteert-Komen, dan komt men tot een totaal van 9.300 grensarbeiders. Onder deze grensarbeiders komen er heel wat voor, voor wie de tijdsafstand tot het werk anderhalf uur en meer bedraagt. Indien prioriteit tot omschakeling naar werk in eigen streek ergens verantwoord is, dan is dit zeker hier het geval.

Vrijstaande Nijverheidsgebouwen in West-Vlaanderen

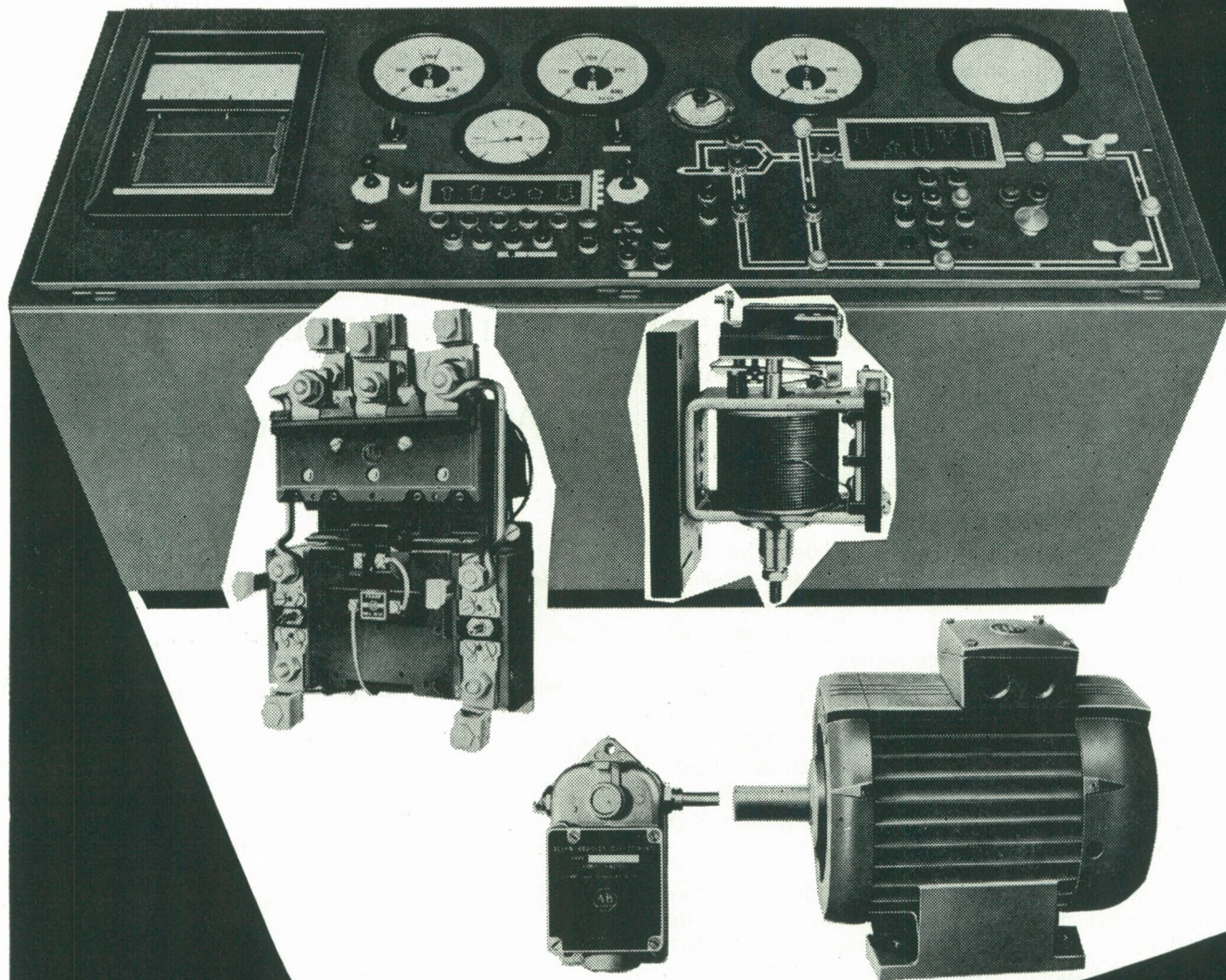
Ten behoeve van de geïnteresseerde industriëlen houdt de W.E.R. systematisch een lijst bij van de vrijstaande nijverheidsgebouwen in West-Vlaanderen.

Voor alle inlichtingen: Westvlaamse Economische Raad, Dijver 7 te Brugge. (Tel.: (050) 381.31).

ELECTRO-INDUSTRIËLE APPARATUUR

etn vandecappelle nv.

studie, samenstelling en oplossing van uw
moeilijkste automatie problemen in fabricage,
montage, e. a. bedrijfstakken.
degelijk materiaal waarborgt hoge bedrijfszekerheid.

di artex

RUMBEKESTEENWEG 279 ROESELARE - TEL. 051/230.81 (3 l.)

REEKS VAN HET WESTVLAAMS EKONOMISCH STUDIEBUREAU

De Economische Situatie en Mogelijkheden van het Arrondissement Ieper,

door G. Declercq & O. Vanneste, 1958 (207 blz.) — 135 fr.

De Belgische Zeevisserij — Een Economische Studie,
door O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 blz.) — 200 fr.

La Pêche Maritime Belge — Etude Economique,
par O. Vanneste & P. Hovart, 1959 (358 pp.) — 200 fr.

Het Arrondissement Brugge — Een Regionaal Economische Studie,

door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1961 (436 blz.) — 250 fr.

Het Arrondissement Oostende — Een Regionaal Economische Studie,

door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1962 (444 blz.) — 250 fr.

Menen — Een Economische Studie van een Grensstad,
door O. Vanneste & J. Theys, 1962 (256 blz.) — 200 fr.

Het Arrondissement Roeselare — Een Regionaal Economische Studie,

door O. Vanneste, J. Theys & M. Zwaenepoel, 1963 (336 blz.) — 250 fr.

Westvlaamse grensarbeiders in Noord-Frankrijk,
door J. Theys o.l.v. O. Vanneste, 1964 (144 blz.) — 150 fr.

Les Frontaliers de la Flandre Occidentale dans le Nord de la France,

par J. Theys s.l.d. O. Vanneste, 1964 (144 pp.) — 150 fr.

Veurne — Een Economische Studie,

door O. Vanneste & J. Theys, 1964 (189 blz.) — 200 fr.

De landbouw in West-Vlaanderen,

door M. Zwaenepoel & N. Vanhove, 1965 (352 blz. plus kaart).

Het groeipoolconcept en de regionaal-economische politiek,
door O. Vanneste, 1967, (376 blz.)

Het Arrondissement Tielt — Een Regionaal Economische Studie,

door O. Vanneste & J. Theys, 1968 (410 blz.) — 250 fr.

RAPPORTEN W.E.R. (gestencild)

De Konfektienijverheid in West-Vlaanderen — Contact Technisch en Beroepsonderwijs/Nijverheid, 1958 (64 blz.) — (uitgeput).

De Textielnijverheid in West-Vlaanderen — Arbeidsbevoorrading — Contact Onderwijs-Industrie, 1959 (74 blz.) — 35 fr.

De Metaalnijverheid in West-Vlaanderen — Arbeidsbevoorrading — Contact Onderwijs/Industrie, 1960 (119 blz.) — 85 fr.

De Schoennijverheid in West-Vlaanderen — Arbeidsbevoorrading — Contact Onderwijs/Industrie, 1961 (67 blz.) — 45 fr.

De Konfektienijverheid in West-Vlaanderen — Contact Technisch en Beroepsonderwijs/Nijverheid (Aanvullend rapport), 1962 (50 blz.) — 100 fr.

De Houtnijverheid in West-Vlaanderen — Arbeidsbevoorrading — Contact Onderwijs/Industrie, 1962 (80 blz.) — 125 fr.

REEKS WESTVLAAMSE ONTWIKKELINGSPROBLEMEN W.E.R. — W.E.S.

Toekomstige Ontwikkelingsproblemen van Oost- en West-Vlaanderen en Zeeland,
1957 (56 blz.) — (uitgeput).

Plechtige Installatievergadering C.L.E.R. — Regionaal-Economisch Kontaktcomitee West-Vlaanderen — Henegouwen — Nord — Pas-de-Calais,
1960 (52 blz.) — 25 fr.

Verslag van de Algemene Vergadering van de Westvlaamse Economische Raad,

1960 (39 blz.) — 25 fr.

Universitair onderwijs in West-Vlaanderen,

1963 (32 blz.) — 20 fr.

Demografisch onderzoek van de departementen Nord, Pas-de-Calais, van Henegouwen en West-Vlaanderen,
(53 blz.) — 40 fr.

Jaarverslagen van de Westvlaamse Economische Raad,
1960, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967.

ANDERE PUBLIKATIES

Kust en Hinterland — Proeve van een toeristisch-economische studie,

door O. Vanneste & G. Declercq, 1955 (226 blz.) — (uitgeput)

Le Littoral et son Hinterland — Essai d'une étude d'économie touristique,

par O. Vanneste & G. Declercq, 1955 (266 pp.) — (uitgeput)

Structurele Werkloosheid in West-Vlaanderen,

door G. Declercq & O. Vanneste, 1957 (2 delen, 130 blz. + 278 blz.) — 275 fr.

Adresboek van de Westvlaamse Industrie,

1958 (344 blz.) — 150 fr.

West-Vlaanderens economische groei 1954-64, 1965 (98 foto's, 172 blz.) — 280 fr.

TOERISTISCH ABONNEMENT (gestencild)

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1967

De besteding van de Britse, Duitse en Franse vakantie-gangers te Brugge, (22 blz.).

Het prijsniveau van goederen en diensten aan de Belgische kust, 1966, (54 blz.).

De weerslag van het toerisme op het sociaal-economisch leven van de Belgische kustgemeenten, (82 blz.).

Motivatie-studie bij de verblijfstoeeristen van het toeristisch gewest Ieper-Westvlaamse Bergen, (92 blz.).

De bestedingen aan toeristische publiciteit door de publieke en semi-publieke sektor in West-Vlaanderen, (98 blz.).

De binnenlandse toeristische markt van de Belgische kust en achterland, (213 blz.).

Toeristische index kust en achterland, (19 blz.).

Rapporten toeristisch-economisch onderzoek 1968

Het prijsniveau van goederen en diensten aan de Belgische kust in vergelijking met het binnenland, 1967, (51 blz.).

De rapporten toeristisch-economisch onderzoek zijn te verkrijgen door storting van 1.070 fr. per jaar-abonnement.

TIJDSCHRIFT 'WEST-VLAANDEREN WERKT'

Driemaandelijks uitgave — abonnement: 128 fr. (taks inbegrepen).

STEUNENDE LEDEN

Steunende leden (268 fr., taks inbegrepen) ontvangen het tijdschrift en de andere publikaties van de W.E.R., de reeks 'Toeristisch Abonnement' uitgezonderd.

U HEBT

GROOT GELIJK

al uw geldzaken
toe te vertrouwen
aan de

**BANK VAN ROESELARE
EN WEST-VLAANDEREN**

die als de belangrijkste
provinciale bank van het land
het best geplaatst is
om met kennis van zaken
uw financiële problemen
te behartigen
zowel wat veilige beleggingen
als wat kredieten
van allerlei aard
betreft

Zetel : Noordstraat 38, Roeselare
Succursalen te Brugge en te Kortrijk
Méér dan 50 agentschappen in West-Vlaanderen